

Helsingin

SUOMALAINEN KLUBI

Klubilehti 3/2007

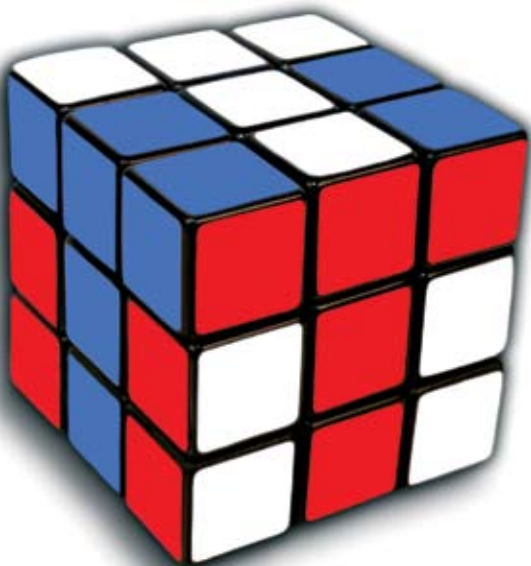

**COVER STORY: MANNERHEIM PORTUGALISSA
SUURLÄHETILÄS MATTI HÄKKÄSEN ARTIKKELI
TÄSSÄ LEHDESSÄ**

Olli Ollilan omistama,
taiteilija C. Thornborgin hiilipiirros. Karhumäki 1944

Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

RATKAISEMME PUOLESTASI

Sisältö

Sisältö 3/2007

- 4 Mikko Pohtola In memoriam
- 6 Toiminnanjohtajalta
- 8 Päätoimittajalta
- 10 Pöytälainen
- 12 Aarno Walli , Martti Pokela ja Aaro Wiio in memoriam
- 15 Tavataan kirjastossa
- 17 Tiistain talouskerho
- 20 Työmarkkinoiden sopimuspolitiikka
- 24 Klubin kuoron haasteellinen syksy
- 26 Kevättunnelmainen oopperakonsertti
- 34 Klubin järjestämää kulttuuria
- 36 Mannerheim Portugalissa
- 46 Rakinkotkan reissu
- 54 Klubin veneretki
- 55 Tennis- ja kulttuurimatka Mänttään
- 58 Uutispuuro
- 61 Syksyn hirvi- ja karhukoe
- 62 Helsingin Suomalaisen Klubin rapuilta
- 68 Häivähdys punaista
- 71 Vierailu Helsingin käräjäoikeudessa
- 82 Ohjelma

Helsingin Suomalainen Klubi -lehti

Julkaisija: Helsingin Suomalainen Klubi ry (www.klubi.fi)
Kansakoulukuja 3. 00100 Helsinki
puh. + 358 9 586 8830 fax + 358 9 58688370
Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa
Päätoimittaja: Leif Eklöf
Graafikko: Yrjö Klippi
Toimitusneuvosto: viestintätoimikunta ja vakinaiset kirjoittajat

Forssan Kirjapaino, Forssa 2007

www.klubi.fi

Toshibakeskus .com
Huomisen tuotteet. Tämän päivän palvelu.

TCF-Myynti Oy Sinimäentie 8, 02630 Espoo
puhelin (09) 415 42 400, faksi (09) 415 42 429
myynti@toshibakeskus.com, www.toshibakeskus.com

- Kopiokoneet • Tulostuksenhallinta
- Tulostimet • Kannettavat PC:t
- Värijärjestelmät • Ylläpitopalvelut
- Data- ja videoprojektorit • Koulutuspalvelut
- Faksit • IT-tukipalvelut

IN MEMORIAM

MIKKO POHTOLA

1925 - 2007

■ ■ Lehtemme ollessa jo painokoneessa odottamassa koneen käynnistyskäskyä saapui viesti kunniapuheenjohtajamme, lehdistöneuvos Mikko Pohtolan syyskunntaina 16.9.2007 saamasta kutsusta viimeiseen iltahuutoon.

Mikko Pohtolan, joka kesällä 1944 19-vuotiaana haavoittuneena pst- miehenä pelasti henkensä Äyräpäässä uimala vuolaan Vuoksen yli, toimintaa voidaan siitä lähtien kuvata rohkean taistelijan toiminnaksi.

Merkittävimmän työnsä Mikko teki pelastamalla päätoimittajakautenaan 1970–1980 luvulla lakkautusuhan alla olleen Suomen Kuvalehden uuteen elämään vaikutusvaltaiseksi yhteiskunnalliseksi keskustelua herättäväksi ja ylläpitäväksi aikakauslehdiksi. Mikko Pohtolan tärkeimpänä vahvuutenaan päätoimittajana oli tehdä sekä avustajajoukkoa että aihepiirejä koskevia rohkeita valintoja. Ne herättivät lukijoiden kiinnostuksen. Ansioistaan Yhtyneissä Kuvalehdissä Mikko Pohtola sai Suomen ensimmäisen lehdistöneuvoksen arvonimen vuonna 1990.

Mikolla oli laajat ja monipuoliset yhteiskuntasuhteet. Niitä toisia kunnioitussella kuunteleva, omat kantansa selkeästi esittävä ja ennen kaikkea jämäkästi vastuunsa kantava päätoimittaja oli alkanut luoda jo Teiniliiton puheenjohtajana ja Etelä-Pohjalaisen Osakunnan luottamus-

tehtävissä. Mikon suhteista saivat iloita Klubimme ohella muutkin isänmaalliset yhteisöt, esimerkiksi Alfred Kordelinin Säätiö, Kaatuneitten Muistosäätiö sekä Sotainvalidien Veljesliitto.

Klubiveljeksemme Mikko tuli 1974, ollen alusta asti Klubin aatemaailman kannattaja henkeen ja vereen. Johtokunnassa hän toimi vuosina 1977-1982 ja 1986-1987 ja puheenjohtajana vuosina 1988–1991. Puheenjohtajana hän jatkoi edeltäjänsä professori Erkki Salosen vaikeina poliittisina suomettumisen vuosina käynnistämää työtä Klubimme uudistamiseksi ja vahvistamiseksi kulttuuri- ja keskustelufoorumiksi. Mikon ansiosta Klubimme jäsenmäärä kääntyi voimakkaaseen nousuun ja talous tervehtyi. Tästä työstä Klubi voi nauttia tänäänkin.

Kunniajäseneksi Mikko kutsuttiin vuonna 1992 ja kunniapuheenjohtajaksi vuonna 2002. Tässä kunniatehtäväsäkin hän antoi asiantuntemuksensa ja henkisen tukensa Klubimme kehittäjille. Klubin menestyksestä Mikko oli kiinnostunut vielä kuolinvuoteellakin.

Helsingin Suomalaisen Klubin jäsenistö, johtokunta, ja henkilökunta tekevät Kunniaa kunniapuheenjohtajamme muistolle ja elämäntyölle.

Antti Henttonen

in memoriam

Kirjoittaja on Mikko Pohtolan pitkäaikainen ystävä, aseveli ja klubin kunniajäsen.

Veteraanin rukous

■ On monta veljeä mennyt pois jo rinnalta astelemasta, vaikka muistoni kertovat niin kuin ois siellä jossakin taisteltu vasta. Kun näin päiviä viikkojen virtaan vein, vuosikymmenet kertyivät harteillein. Askel lyhennyt, se jo painaa, ovat voimani olleet vain lainaa.

■ Nään vuotten jälkensä jättäneen niin minuun kuin sinuunkin, veli. Mutta vieläkin toimin ja työtä teen, vielä tänäänkin tahtoni eli. Tätä Suomea tahdonhan rakentaa, kunnes maallisen majani peittää maa. Kohta synnyinmaa levon jo antaa, jälkipolvet kun vastuuta kantaa.

■ Ota vastaan, Luojaani armollinen, kun palajan luoksesi kerran. Annoit elämän, suojelit vaiheet sen, otin vastaan sen armona Herran. Kaiken sen, minkä matkalla aikaan sain, annan lastemme lapsille lahjanain. Kiitän kaikesta, Sinua, Luoja, turva kansamme, onnemme suoja.

(Antti Henttonen)

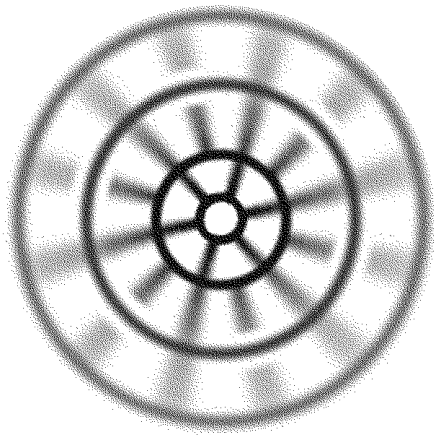
Hyvät Klubiveljet,**MUUTOKSEN KESKELLÄ ARVOSTETAAN PYSYVYYTTÄ**

Jyrki Berner

■ ■ Klubin monipuolista ja korkealaatuista ohjelmaan sisältäneen kevään jälkeen vaihtelevissa säissä vietetty rentouttava kesä on takana. Syyskausi alkoi Klubin perinteiden mukaisesti uutispuurolla, jonka jauhot tulevat maanviljelijä Heikki Särkilahden tilalta. Tänä vuonna sekä sato että laatu olivat erinomaiset. Klubin kannalta on hienoa, että MTK:n puheenjohtaja Mickael Hornborg – nyt klubiveljenä - jatkaa perinnettä kertoa maatalouden näkymistä Klubin syyskauden aluksi.

Syksyn ensimmäinen kirjailta, jossa Erkki Tuomioja esitteli tietofinlandialla-palkittua kirjaansa isoäidistään Hella Vuolijoesta, oli menestys. Valitettavasti vain noin puolet osallistuneista oli noudattanut suositusta ennakoilmoittautumisesta, josta syystä palveluun ei oltu osatta varata riittäviä resursseja.

Muutoksen sanotaan olevan jatkuvaa ja muutoksen vauhdin vain kiihtyvän. Näin varmasti onkin, talous muuttuu, maailma pienenee yhteydenpitovälineiden kehittyessä ja ilmasto on muutoksen kourissa. Klubillakin on kesän aikana tapahtunut muutoksia. Tupakkalaki toi muutoksia Klubin ilmastoon, mutta tupakoinnin totaali-kieltoon Klubi sai kahden vuoden siirtymäajan. Kuten lehdistä olemme lukeneet, tupakkalain määräyksiä on syytä noudattaa. Henkilökunta on vastuussa lain noudattamisesta. Pyydänkin klubiveljiä kunnioittamaan heidän ohjeita lain noudattamisesta.

Kesän alussa uudistettiin verkkosivujen www.klubi.fi ulkoasua ja rakennetta. Ulkoasua on kiitetty ja rakenteen on sanottu olevan parempi kuin entinen. Viestintätoimikunta ja webmasterimme Leif Eklöf tulevat parantamaan rakennetta entisestään ja käynnistämään sisällön uudistamisen syksyn aikana.

Kiinteistön puolella on korjattu epävarmasti toimineet elinkaarensa lopussa olleet keittiön ja tarjoilun joustavuuteen vaikuttaneet hissit. Pöytien ja tuolien uusiminen käynnistettiin. Näiden hankkeiden ansiosta henkilökunnan työskentelyedellytykset ja asiakkaiden viihtyisyys paranevat.

Klubin on 131-vuotiselle olemassaololle ja vahvalle imagolle tärkeitä ovat olleet klubin seinien sisällä syntyneet hankkeet. Jäsenistön viime syyskokouksessa lopullisesti hyväksymä Helsingin Suomalaisen Klubin Säätiön perustaminen on kalkkiviivoilla. PRH on hyväksynyt säätiön perustamisen ja säätiön hallitus on kevään ja kesän aikana fokusoinut säätiön tavoitteita ja ideoinut varainhankintaa. Syyskokous tulee olemaan oiva tilaisuus laajentaa ideointia jäsenistön keskuuteen. Säätiön työtä käynnistettäessä.

Klubi elää maapalloistuvan ajan hengessä ja jäsenpalvelumme laajenevat, kun jäsenaloitteesta lähteneen ja jo sovittuun yhteistyön mahdollistavat sopimukset Brysselissä toimivan The Inter-

national Club Chateau Sainte-Anne saadaan syksyllä allekirjoitettua. Jokainen Brysseliin suuntaava Klubiveli voi sen jälkeen vierailta ja nauttia tämän arvokkaan klubin palveluksista. Jo nyt niihin voi tutustua osoitteessa www.chateau-sainte-anne.be.

Klubi ei kuitenkaan elä pelkästä muutoksesta. Klubi kykenee asemansa ansiosta tarjoamaan vuodesta toiseen klubiveljille hienoa ohjelmaan sekä korkealuokkaisille esiintyjille ja esityksille foorumin. Uusille jäsenille tehdyn pikagallupin mukaan klubiin liitytään Klubin edustamien arvojen, uusien ystävien, ”poikaporukassa” olemisen, miellyttävän ympäristön ja ystävällisen palvelun ja korkeatasoisen ohjelman takia. Nämä ovat ne asiat, joita ei haluta eikä tule muuttaa.

Syyskausi tulee jälleen olemaan tapahtumiltaan monipuolinen ja vilkas. Joustavan toiminnan ja hyvän palvelun takamiseksi olisi toivottavaa, että yhä useampi klubiveli ilmoittautuisi sähköisen jäsentiedotteen vastaanottajaksi sekä ilmoittautuisi etenkin avec-tilaisuuksiin joko klubin verkkosivuilla olevan ”hovimestari-sovelluksen” kautta tai klubi-mestareille.

Hyvää sisäruokintakautta toivottaen!

Jyrki Berner

Valinnan vaikeus

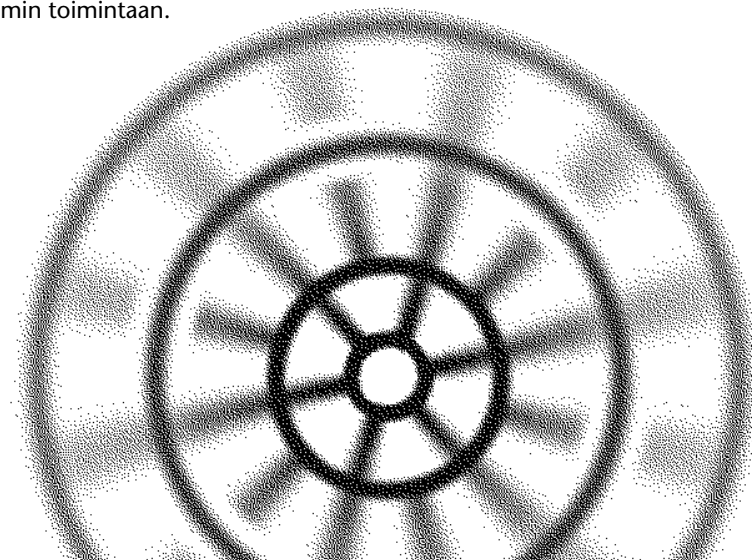
Leif Eklöf

■ Klubilehdestä 2/2007 sai toimituskunta sekä positiivista että negatiivista palautetta. Muutamit klubiveljet pitivät pitkää kansalaispalkka-artikkeliä turhan pitkänä. Tätä artikkelia oli kuitenkin ennen lehteen menoa lyhennetty noin puoleen ja koko materiaali julkaistiin netissä. Tämä osoite näytettiin artikkelin lopussa. Tätä menetelmää tullaan jatkossakin käyttämään. Esimerkkinä tämän numeron juttu Mannerheimista Portugalissa. Perusteellisesti valmisteltujen ja kirjoitettujen artikkelien lyhentäminen ei ole helppo asia. Kirjoittajat eivät useinkaan pidä lyhentämisestä ja toisaalta editointityö on hidasta ja hankalaa. Mainittu kritiikki otetaan kuitenkin jatkossa huomioon ja pyritään julkaisemaan tiiviimpää materiaalia asian kuitenkin kärismättä

■ Lehtemme jakautuu karkeasti vakiopalstoihin (Puheenjohtaja, toiminnanjohtaja, päätoimittaja, pöytälainen ja tuleva ohjelma) sekä tapahtumajuttuihin. Suurin osa materiaalista syntyy klubitapahtumien selostuksista. On kysytty, onko tarpeen selostaa laajasti tapahtumia, jotka on jo nähty? Tässä asiassa tulee ottaa huomioon, että vain pieni osa jäsenkunnasta pääsee näihin Klubin tilaisuuksiin. Valitettavan monelle jäsenelle lehti on tärkein yhdyside Klubiin. Julkaisemalla artikkelit voi ajatella, että toimintamme saattaa aktivoida epäaktiivisia veljiämme osallistumaan ahkerammin toimintaan.

■ Edellä olevista asioista toimituskunta ottaa jatkossakin mielellään vastaan kritiikkiä ja ehdotuksia. Allekirjoittaneen kautta mielipiteesi tulee käsitelyyn.

Leif Eklöf
Päätoimittaja
webmaster@klubi.fi
050 525 0921
040 582 5816

KANTAPÖYTÄ

Kantapöydässä

Vapauden vanki

■ ■ - KESÄ on taas takana, uutispuuro syöty ja rapuilta sekä Osakan kisat edessä.

- Rapuilta? Minä saan rapuja saunailturin rapuilta.

- On ollut kesien kesä, satoi ja paistoi. Oli monta aamujen aamua.

- Ehdittekö nauttia kesän kulttuuritarjonnasta?

- Oli valinnan vaikeuksia, kun tarjonta oli niin runsasta.

- Kävittekö kukaan Huittisissa?

- Vieläkö siellä asuu se hullu mies, joka syö enemmän kuin tienaa?

- Ei asu, muutti jo ajat sitten Helsinkiin. Risto Rytin syntymäpäitä on muuttunut kaupungiksi, jossa Risto Rytin kadulla olevassa Risto Rytin salissa esitettiin Ilkka Kuusiston uusinta oopperaa Vapauden vanki.

- Minä kävin. Markus Nummen Ryti-aiheinen teksti Ilkka Kuusiston säveltämänä, Jorma Hynnisen ynnä muiden laulamana ja Kalle Holmbergin ohjaamana oli vaikuttava.

- Ooppera tulee syyskaudella Aleksanterin teatteriin. Kulttuuritoimikuntamme voisi järjestää joukkovierailun sinne.

- Ja kutsua tekijät vieraisi jatkoille!

- Ovat julmia nuo historian jumalat. Mies pelasti henkilökohtaisella uhrautumisellaan maan perikadosta,

ja hänet palkittiin siitä kymmenen vuoden kuritushuonetuomiolla.

- Eivät jumalat häntä tuominneet, vaan Stalin, itse piru.

- Ryti sai sitoumuksellaan aseita ja leipää. Vetipä samalla Hitleriä huulesta. Henkilökohtainen allekirjoitus ei sitonut hallitusta, eduskuntaa eikä hänen seuraajaansa, jotka saattoivat ryhtyä ohjaamaan itsenäisyytensä saksalaisten aseiden avulla säilyttäneitä maata rauhaan.

- NAAPURIMME ei ole pyydellyt anteeksi saati hyvittänyt Stalinin tekoja. Vaikeneminen on hyväksymistä ja se takautuvaa osallistumista. Uutiset kertovat, että Venäjän uusimmat oppikirjat esittelevät Staliniä myönteisessä valossa: on tehnyt enemmän hyvää kuin paha.

- Meillä on murheita nyky-Venäjästäänkin. Kiusana ovat puutullit, Kronstadin sopimusrikkomukset, rekkaruuhkat, talojen, tonttien ja yritysten ostot Suomesta, Pietarin saasteet ja Suomenlahden öljyuhkat. Osallistumme Pietarin puhdistuslaitosten kustannuksiin, vaikka he itse rypevät rahassa.

- Mutta on myönteistäkin. Rajalla on rauhallista, on kulttuurivaihtoa, kaupankäyntiä ja yrityksemme investoivat sinne. Investoimme enemmänkin, jos sopimukseen ja turvallisuuteen voisi luottaa.

- Orastaahan siellä jo jonniinmoinen demokratia.

- Se taitaa kokea Prahan kevään kohtalon. FSB valvoo kaikkea. Ihmisoikeudet ja sananvapaus heikkenevät. Toisinajatteli-joita surmataan eikä syyllisiä löydy.

- Nythän oli löytyvinään.

- Siellä vaihtuu pian presidentti. Jospa uusi?

- Voi kurki kuolla, ennen kuin suo suulaa.

- Mitähän Putin ryhtyy puuhailemaan, kun pesti päättyy?

- Jotkut kremnologit arvelevat hänen siirtyvän itsevaltiaaksi johtajaksi energijätti Gaspromiin, jolla on jo oma armeija. Hän on kohottanut maansa talouden ja kansallisen uhon ja saa duuman teemmään mitä tahtoo. Hän saattaa valituttaa itselleen nöyrän presidentin ja hallituksen. Ei hän turhaan kannata karatekan mustaa vyötä.

- Näkee unia Pietari Suuresta.

- Sai Kansainvälisen olympiakomiteankin valitsemaan kesäkaupunki Sotshin vuoden 2014 talvikisakaupungiksi.

- On EU:nkin selkäranka vielä monta kertaa koetuksella.

- Onko sillä sitä?

- Nikamien välilevyt lipsuvat toisinaan.

- Me haluaisimme olla ystävä itäisenkin naapurimme kanssa, mutta vanhat ja uudet kokemukset tekevät sen muita ilmansuuntia vaikeammaksi. On oltava varpailaan, kun ei tiedä, mitä suunnitelmia Kremlin kassakaapissa on.

- On Venäjälläkin ongelmansa omassa idässään: Kiina. Muuan kiinalainen ennusti, että tulevaisuudessa vesi peittää kolme neljäsosaa maapallosta ja lopun peittävät kiinalaiset.

- KÄVIN katsomassa Tallinnan kiisteltyä sotilaspatsasta. Se on nyt entistä paremmassa paikassa. Viron hallitus olisi ansainnut mellakoiden ja erovaatimusten sijaan kiitoksen naapuriltaan.

- Minä olen käynyt luovutetun Karjalan sankarihaudoilla.

- Missasikohan Manu Karjalan palautuksen?

- Mahdettiinkohan sitä edes tarjota? Vai oliko hinta liian kallis?

- Ei turkulainen tunne Karjalan sielua. Ei kaikkea mitata rahalla. Ja saattoipa laskelemasta unohtua tulopuoli, maksuaika ja maailmanmarkkinoiden maksajat.

- Olen karjalainen, mutta en ottaisi Karjalaa takaisin, jos sen mukana tulisi riesaksi lähes puoli miljoonaa venäläistä. Ja pitäisikö siitä vielä maksaa? Omas-taan.

- Melkein Karjalan menetyksen veroinen vahinko oli Petsamon menetys. Jos se olisi nyt meillä, voisimme Jäämeren muiden rantavaltioiden kanssa kilpailla Pohjoisnavan energiarikkauksista. Onhan napa Petsamon pituuspiirillä.

Pöytälainen

IN MEMORIAM

**Kunniajäsen Aarno Walli
1920-2007***in memoriam*

■ ■ Klubimme riveistä poistui 16.8. 2007 sen kunnia- ja taitelijäsenen, kapellimestari, ekonomi Aarno Walli.

Vuonna 1920 syntyneen Aarno Wallin musikaaliset lahjat ilmenivät jo koulu-poikana hänen esiintyessään pianistina ja säestäjänä sekä perustamiensa yhtyeiden johtajana. Sota keskeytti pitkälle ehtineet vakavan musiikin opinnot ja hän kantoi ikätoveriensä tavoin seuraavat vuodet kenttäharmaata asua. Asemasodan aikana hänen soittotaitoaan tarvittiin viihdytystoiminnassa, ja kielitaitoisena hän esiintyi usein myös saksalaisten aseveljien tilaisuuksissa.

Sodan jälkeen musiikin opiskelu vaihtui kaupallisiin opintoihin ja ekonomin tutkintoon. Musiikki ja kaupallinen koulutus yhdistyivät luontevalla tavalla, kun Aarno Walli kiinnitettiin Musiikki Fazerin konserttitoimiston johtoon. Suhdetoiminta maailmankuulujen taiteilijoiden kanssa oli luontevaa ja Aarnon toimesta

saatiin maahamme esiintymään kansainvälisiä tähtiä.

Aarno Wallin työura sai uuden suunnan, kun televisiotoiminta alkoi 1950-luvun lopulla maassamme. Aarno Walli oli ensimmäisten joukossa kehittämässä television ohjelmatoimintaa. Hänet kiinnitettiin Yleisradion tv-toimittajaksi ja tuottajaksi. Hän toimitti ja myös ohjasi lukuisia erityyppisiä musiikkiohjelmiä suurityylisistä kavalkadeista intimeihin piano-duetto-ohjelmiin, joissa hän esiintyi yhdessä George de Godzinskyn kanssa.

Kun Eurovision kansainväliset laulukilpailut synnyttiin 1950-luvun lopulla, ei Yleisradion resursseilla voitu heti osallistua niihin. Muutaman vuoden kuluttua kuitenkin ja lähinnä Aarno Wallin vakuuttavan painostuksen ansiosta Suomi liittyi Euro-perheeseen tunnetuin vaihtelevin menestyksin. Aarno Walli toimi useita vuosia ev-edustajiemme matkojen johtajana kiitosta ansaitsevalla tavalla.

TV:n ohella Aarnon sydäntä lähellä oli edelleen pianonsoitto ja hänen valtava musiikin tuntemuksensa antoi mahdollisuuden esiintyä sekä solistina että taitavana säestäjänä.

Aarno Walli oli klubimme taiteilijajäsen vuodesta 1980 lähtien. Vuonna 1996 hänet kutsuttiin kunniajäseneksi. Hänen palveluallit lämmihenkinen esiintymisensä flyygelin sekä harmonikan ääressä

loi tunnelmaa, olipa kyseessä klassisen musiikin esittäminen tai juomalaulujen säestäminen. Hänen pianoharmonikkansa vauhdittamana laulettiin klubi-illoissamme neljännesvuosisadan aikana ralli jos toinenkin. Kippis Aarnolle!

*Ossi Runne
Musiikkineuvos
Klubiveli*

Martti Pokela in memoriam**Suot sorahti,
maat vavahti,
vaskiharjut
halkieli**

■ ■ Helsingin Suomalaisen Klubin tunnetuimpiin jäseniin neljännesvuosisadan ajan kuulunut professori Martti Pokela kuoli 83-vuotiaana 23.8.2007. Sibelius-Akatemian kansanmusiikin professori Heikki Laitinen luonnehtii hänen elämäntyötään lukijoillemme seuraavasti: Kuudenkymmenen vuoden ura muusikkona, säveltäjänä, opettajana ja kulttuurivaikuttajana päättyi. Mutta se ei unohdu. Pokelasta oli vuosikymmenten myötä tullut suomalaisuu-

den syvimpien tuntojen tulkki, tunnettu, rakastettu ja arvostettu. Niin kauan kuin Suomi ja sen kansallisoitin kantele mainitaan, muistetaan Martti Pokelan elämäntyö. Martti Pokela syntyi Haapavedellä. Lapsuudesta jäivät mieleen viisikielisten ja isojen kanteleiden kielten helinä. Koulun jälkeen oli mentävä rintamalle Vienan Karjalaan. Viime vuosina sotamuistot nousivat usein mieleen ja saivat öisin etsimään kanteleisiin uusia viretyksiä ja synnyttämään viimeisiä sävellyksiä. Niitä on mukana kaksi vuotta sitten ilmestyneellä äänitteellä Improsette by Martti Pokela. Merkillinen, mielikuviuksellinen luomisvoima säilyi loppuun asti.

Marjatta ja Martti Pokelan sekä kitarran menestystarina alkoi vuonna 1949. Siihen kuului radioesiintymisiä, levytyksiä, nuottijulkaisuja, kiertueita kotona ja ulkomailla. Muutamassa vuodessa heidät tunsivat koko Suomen kansa, heistä tuli käsite. Sitä jatkui parikymmentä vuotta. Jossain vaiheessa tulivat mukaan kanteleet ja tytär Eeva-Leena. Yhtyeen toiminnan loppuessa Martti irrottautui agentuuriliikkeenkin arkityöstä ja aloitti viisikymmenvuotiaana aivan uuden elämänuran. Hänestä tuli kanteletaiteilija,

in memoriam

säveltäjä, monipuolisen kansanmusiikinäkemyksen esitaiteilija, Sibelius-Akatemian kanteleen ja kansanmusiikin opetuksen aloittaja. Se oli historiallinen hetki vuonna 1975. Opetus onnistui niin hyvin, että myöhemmin syntyi kokonainen kansanmusiikin koulutusohjelma, ensimmäinen läntisessä Euroopassa.

Kantele oli Martti Pokelalle kaikki kaikessa. Kun hän aloitti uuden uransa 1970-luvun alussa, kanteleen asema oli huonompi kuin koskaan. Hän esitti mielikuvituksellisia vaatimuksia kanteleen aseman parantamiseksi. Ne kaikki toteutuivat hänen elinaikanaan. Kantele otettiin jopa maan ainoan musiikkikorkeakoulun soittimien joukkoon. Martti itse ehti opettaa kanteleensoittoa Sibelius-Akatemiassa yli kolmekymmentä vuotta, monta opiskelijasukupolvea. Tulokset ovat nähtävillä ja kuultavilla. Kantele on lopullisesti pelastunut.

Vuonna 1980 Martti Pokela sai professorin arvonimen, vuonna 2001 säveltäiteen valtionpalkinnon. Palkinnon perustelut olivat kiistattomat: "Pokela on kanteleen tunnetuin, taitavin ja monipuolisin tulkki, suuri muusikko, luova säveltäjä, innostava kouluttaja ja kaikkensa peliin pistävä kansallissoittimen puolestapuhuja."

Kukaan ei ole saanut kanteletta soimaan niin kuin Martti Pokela. Hän löysi suomalaisen kanteleen sielun. Kielten

värisävästä helinästä hän löysi ainutkertaisen musiikkinsa. Sen hän jätti meille, jotta mekin uskaltaisimme.

*Heikki Laitinen
kansanmusiikin professori
Sibelius-Akatemia*

AARO WIIO muistoissamme

■ ■ Millainen on hyvä ihminen? Werner von Heidenstam määrittelee sen sattuvasti:

*" Vis, saklig, stilla och försynt ,
med ett vänligt leende, så skall
människan vara "*

Tämä oli myös klubiveljemme Aaro Wiion ihmiskuva. Opin tuntemaan hänet toimiessani Klubin kirjastonhoitajana viisi vuotta siirtäessämme Klubin kirjaston tietokonejärjestelmään.

Aaro Wiio oli taitava, tehokas tekniikan tohtori, kommodori.

Sydämettään leppoisa humanisti.
Muisto säteilee.

Urho Vapaavuori

Tavataan kirjastossa

■ ■ Klubillamme on soppi missä halukkaat voivat häiriintymättä perehtyä klubin kirjatarjontaan. Kirjastomme kirjoja ei voi lainata kotiin, joten se mikä kiinnostaa, on luettava paikan päällä. Hiljaisuus ja viihtyvyys ovat avainsanoja klubin kirjastossa. Teosten lukumäärä on tällä hetkellä noin 2500 nimikettä.

Viime syksyn ja kevään aikana kirjaston teokset luokiteltiin uudelleen saman kaavan mukaan kuin yleisissä kirjastoissa. Sen seurauksena voidaan nimikkeitä nyt etsiä jäsenten omilla tietokoneilla tunnuksella **www.klubi.fi/kirjasto**. Toivottavasti pc-gurumme onnistuivat tämän toteuttamisessa.

"Kirjaston työmyyriksi" epävirallisesti nimetty neljän hengen kirjastoa hoitava ryhmä muodostuu seuraavista henkilöistä: Hans Fredriksson, Ilmari Ojala, Pertti Mäkelä ja Kauko Lehti. Ryhmän viides jäsen Aaro Wiio poistui joukostamme 26.6.07. Hänen lähtönsä on ryhmällemme suuri menetys.

Kirjasto saa uudet kirjansa pääsääntöisesti lahjoituksina. Klubillamme on useita kirjoja julkaisevia jäseniä, joten rohkaisemme täten heitä lahjoittamaan kirjansa omistuskirjoituksin varustettuna kirjastollemme. Nykyinen kirjakokoelmamme muodostuu ennen kaikkea Suomen historiaa ja sotia käsittelevistä teoksista. Kuten voit omakohtaisesti todeta, on valinnan kirjo silti sangen laaja.

Uudet kirjat/lahjoitukset löytyvät muutaman kuukauden ajan kirjaston vasemmalla seinustalla olevalta pöydältä jossa niitä pidetään löytämisen helpottamiseksi. Uusia kirjoja on kesän aikana ilmaantunut kirjastoomme 9 teosta, joiden luetteleminen tilanpuutteen vuoksi ei tässä yhteydessä onnistu. Suosittelemme, että tulet itse niihin tutustumaan. Uusista kirjoista ohessa pari nimikettä, joista Hans ja Ilmari antavat hieman lisävalaistusta:

Kala- ja kalastuskirja:

Kumpi on ravustuksessa parempi syötti – tuore särki vai vanha kissa? Paljonko painoi suurin Suomessa pyydetty ahven? Ellet tiedä, kannattaa pistäytyä kirjastossamme tutustumaan uuteen Hannu Lehtosen toimittamaan "Kalavesillä"-kirjaan. Se on erinomainen läheteos kaikille kaloista ja kalastuksesta pitävälle. Kirjassa esitellään seikkaperäisesti ja asiantuntevasti kaikki Suomen kalat ja tärkeimmät kalastuksen muodot. Myös runsas kuvitus innoittaa kalastuksen pariin ja nostaa herkkusuiden veden kielelle. (Hans).

Suomenhevonen täyttää tänä vuonna puhtaana rotuna sata vuotta. Juhlavuosi johtuu siitä, että suomalaisrotuisen hevosen kantakirja avattiin vuonna 1907. Siitä alkaen voidaan puhua suomenhevosista. Siten eivät esimerkiksi hakkapeliittain rat-

Tiistain talouskerho

sut olleet suomenhevosia, joskus kylläkin suomalaisia hevosia. Juhlavuosi on näkynyt monin tavoin. Helmikuussa valtiovalta julisti Finlandia-talossa suomenhevosen kansallishevoseksi. Samassa juhlassa julkistettiin Suomen Hippos ry:n kustantama ja tohtori Markku Saastamoisen toimittama juhlakirja Suomenhevonen, joka 11 asiantuntijan voimin kuvaa kohdettaan alkuperästä lisääntymiseen saakka. Suomen Hevosurheilulehti Oy julkaisi Kaikkien aikojen kuninkuusravit –nimisen teoksen toimitussihteeri Jouni Aallon toimittamana. Runsain kuvin kirja kertoo raviurheilumme muistettavista hetkistä ja niiden sankareista. Tänä vuonna myös Karisto Oy antoi uuden painoksen kirjasta Suomenhevonen Suomen puolesta 1939 – 1945. Kaikki nämä julkaisut ovat kirjastossamme. (Ilmari).

Kirjastoryhmä

■ Klubille on viime vuonna perustettu Tiistain talouskerho. Kerho pyrkii käynnistämään ja käymään keskustelua kansantaloudesta sekä vaikuttamaan talouteen liittyviin poliittisiin päätöksiin. Kerhon ensimmäisenä tavoitteena on kansalaispalkan tai sitä vastaavan ratkaisun käyttöönotto Suomessa. Onhan yhteiskunnallisten kysymysten harrastus yksi sääntöihinkin kirjatusta Klubin taroituksista.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi Kerho voi kerätä aineistoa, harjoittaa julkaisu-toimintaa sekä järjestää juhla-, kokous-, esitelmä-, keskustelu-, retkeily- ja tutustumistilaisuuksia.

Kerho kokoontuu joka kuukauden toinen tiistai lounaalle Klubin tiloihin. Kerho on jo ehtinyt lounastaa useiden maamme talousvaikuttajien kanssa. Keväällä Kerho järjesti Klubilla Kansalaispalkka -teemallaan, josta raportoitii

Talouskerhon syyskuun kokouksessa olivat Tuomas Koljonen, Jori Keckman, Mikael Stelander, lounasvieras Risto E. J. Penttilä, Tapani Martti ja Janne Jutila

Klubilehdessä 2/2007. Kerhoon kuuluu lukuisia nuoria klubilaisia ja kerhon puheenjohtajana toimii klubiveli Tapani Martti.

Tuomas Koljonen

Tarjolla syksyisen luonnon antimia!

Meillä on jälleen ilo hemmotella lomilta palaavia Klubilaisia syksyisen luonnon runsailla antimilla.

Ravintolanne keittiö verkostoineen on tapansa mukaan ahkeroinut hyväksenne ja hankkinut eri puolilta Suomea syksyn parhaat maut Teidän ulottuville; mm. nahkiaisia Ulvilasta ja mitä erilaisempia sieniä Päijänteen saaristosta ja Sysmästä.

Tarjolla on myös kaalista perinteitä kunnioittaen valmistettuja erilaisia herkkuja kuten lammaskaaliherkkua, jauheliha-kaalilaatikkoa ja kaalipiirakkaa.

Syksyllä ei sovi myöskään unohtaa riistaruokia, joista mm. Sorsawallenberg on ollut erittäin suosittu herkku.

Kaikkien syksyn sesonkiruokien raaka-aineet ovat kotoisin suomalaisesta luonnosta. Niistä valmistamme Teille rakkaudella ja perinteisillä resepteillä maistuvia herkkuja.

Tervetuloa nauttimaan syksyn antimista!

Teidän Riitta Malmberg

SYKSYN SESONKIRUOKIA

LOKAKUUSSA MAKKAROITA

Tarjolla on keittiötimimme valmistamia jo perinteeksi muodostuneita maalaismakkaroita Klubin herkullisen sinapin, sipulimarmeladin ja hapankaalin kera.

* * *

MARRASKUUSSA RIISTAHERKKUJA

HIRVIALADOOPIA

RIEKKOKEITTOA

RIISTAPATEETA

LEPPÄSAVUSTETTUA KAURIINFILETTÄ

HIRVISOPPAA

HIRVENPAISTIKÄÄRYLEITÄ

FASAANIA

Villisikajahtikin on tiedossa...

Työmarkkinoiden sopimuspolitiikka hyvän yhteiskunnan perusta

■ ■ Suomessa on totuttu sopimussyhteiskuntajärjestelmän toimivuuteen. Tämä on merkinnyt varsin hyvin ennustettavaa talouskehitystä, jolla on ollut erittäin suuri merkitys erityisesti yritysmaailman toimivuuteen ja hinnoitteluun. Vakaalla talouskehityksellä on pystytty rakentamaan yhteiskuntakehitystä, joka on merkinnyt hyvin tasapainoista ja sosiaalisesti kaikkia huomioivaa palvelurakennetta.

Aina osa arvostelelee jyrkästi suomalaista järjestelmää jäykäksi tai hankalaksi, vaikka järjestelmämme on varsin toimiva. Monissa kansainvälisissä tutkimuksissa ja selvityksissä Suomi on rankattu ihan maailman huippukärkeen tuottavuudessa, talouspolitiikan hallinnassa ja kilpailukyvyssä. Suomalainen sopimussyhteiskuntamalli on yksi keskeinen tekijä. Positiivisista asioista on syytä pitää kiinni.

Meillä on kahdenlaisia järjestelmämalleja. Tulopoliittiseen malliin on sidottu laajasti kaikki palkansaajaosapuolet ja työnantajaosapuolet. Takuumieheksi on asettunut aina valtio, jolloin sopimuksista on saatu toimivia. Tulopoliittiseen malliin

on usein liitetty yhteiskunnan ja työelämän kehittämissä toimia sekä veroratkaisuja. Tällä hetkellä neuvottelupöydissä on toinen malli eli liittokierrosmalli. Liittokierroksella jokainen toimiala ja liitto neuvottelee itsenäisesti omat sopimuksensa. Liittokierroksella palkankorotusten ohella keskeiselle sijalle ovat nousseet alakohtaiset erityiskysymykset. Tällä kertaa nimenomaan

teollisuus halusi liittokierrosratkaisun, johon päädyttiin jo keväällä teknologiateollisuuden merkittävyyden takia.

Paikallinen sopiminen mahdollista jo nyt

Suuret kansainväliset teollisuusyritykset ovat pystyneet jo pitkään varsin hyvään paikalliseen sopimiseen nykyisten työehtosopimusten sisällä. Yrityksissä on tehty esimerkiksi erilaisia työaikajärjestelyjä ja niiden korvausjärjestelmiä. Muun muassa työaikapankki on akavalaisista lähtökohdista syntynyt järjestelmä, jolla voidaan hyvin tasoittaa ja säännellä erilaisia työaikakäyttätymisiä. Mitä kansainvälisempi yritys on, sitä enemmän on tarvetta erimuotoisiin ratkaisuihin. Niillä

on ammattitaito, osaaminen ja kyky.

Kotimarkkinateollisuudessa tai palveluissa monet yritykset ovat "ulkoistaneet" työmarkkinatoiminnan keskusjärjestöille ja liitoille. Yritykset ovat saaneet työrauhan eikä niiden ole tarvinnut rekrytoida väkeä työmarkkina-asioiden hoitoon. Ne ovat voineet itse keskittyä varsinaiseen toimintaansa. Yritykset ovat voineet hoitaa poikkeamatilanteet yrityksen sisällä helppojen sopimusjärjestelmien avulla, sillä nykyisetkin sopimukset sallivat varsin laajan yrityskohtaisen sopimisen.

Keväällä pankkialalla tehtiin liitto-kohtainen sopimus. Siinä oli uudentyypinen avaus: yritys-kohtainen palkkaosionousi keskeiseksi ja henkilökohtaiset palkkaneuvottelut palkkaratkaisun perustaksi. Nähtäväksi jää, miten se toimii käytännössä. Vähän myöhemmin syntyneissä kemian ja teknologiateollisuuden sopimuksissa on samantyyppinen linjaus paikallisen sopimisen lisäämisestä nimenomaan palkkapolitiikassa.

Paikallisen sopimisen lisääminen voi tarkoittaa useille keskisuurille yrityksille sitä, että ne joutuvat palkkaamaan henkilökuntaa hoitamaan neuvotteluja. Muutaman ihmisen yrityksissä tai pienteollisuudessa ei nykyisellään ole osaamista eikä resursseja työmarkkina-asioiden hallintaan.

Useimmiten syntyy mielikuva siitä,

että paikallinen sopiminen ennemminkin tarkoittaa sitä, että omistajatoimitusjohtaja yksioikoisesti pystyy määräämään asioiden tilan. Näin asianlaita tietenkään ei ole.

AKAVA-kokonaisuus työmarkkinoilla

Akavalaisessa yhteisössä liittokierroksen neuvotteluja käy kolme neuvottelujärjestöä. Julkisalojen koulutettujen JUKO on AKAVAn suurin neuvottelujärjestö. Se käy kunnalliset pääsopimusneuvottelut, valtiosektorineuvottelut sekä kirkon sektorineuvottelut. Siihen kuuluvat kaikki AKAVAn jäsenjärjestöjen mainituilla alueilla toimivat jäsenet. Tämä on eräänlainen verkosto-organisaatiomalli. Toiseksi suurin akavalainen neuvotteluyksikkö on YTN, Ylempien Toimihenkilöiden Neuvottelujärjestö, joka toimii teollisuus- ja palvelualoilla. Kaikkien akavalaisien jäsenjärjestöjen mainituilla aloilla toimivien jäsenten työmarkkinaedunvalvonta tapahtuu tämän organisaation kautta. Uutena neuvottelujärjestönä on KTN, joka ei ole sataprosenttisesti akavalainen vaan siihen kuuluu myös STTK:laisia liittoja. KTN neuvottelee kuntatekniikan sopimusalueen, niin sanotun TS-sopimuksen osalta työehtosopimukset.

Vaikka AKAVAssa onkin 31 jäsenliittoa, niin AKAVAlla on siis "kolme liittoa", jotka solmivat liittosopimukset ja AKA-

SOPIMUSPOLITIikka

VA itsessään on tulopoliittinen sopija-osapuoli. AKAVA on tällä tavalla varsin rationaalinen organisaatio kokonaisuudessaan. Lisäksi yksittäisiä liittokohtaisia sopimuksia on esimerkiksi lääkäreillä ja opettajilla sekä yrityskohtaisia sopimuksia on muun muassa Finnairilla ja Yleisradiolla. Kunnallinen pääsopimus tarkoittaa sitä, että kaikkien keskusjärjestöjen pääsopijaoikeudet omaavat organisaatiot osallistuvat neuvotteluun. AKAVAssa JUKO ja KTN ovat neuvotteluosapuolia, jotka osallistuvat Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen eli KVTES:n neuvotteluun.

Sopiminen näyttää nyt hankalalta, sillä yksi ammattiryhmä käyttäytyy muihin nähden poikkeavasti. Samanlainen tilanne syntyisi, jos teknologiateollisuuden sopimuksessa yksi ammattiryhmä, vaikkapa ekonomit, haluaisivat saada rahaa muita enemmän, vaikka he kuuluvat samaan sopimukseen. Niin on nytkin tässä kuntasopimuksessa asianlaita. Sairaanhoidtajien lisäksi on muitakin ammattiryhmiä, jotka tekevät samaa tai samantyyppistä työtä, esimerkiksi sosiaalitoimijat sosiaalitoimissa. Työt ovat osin myös ristikkäisiä. Sen tähden ei voi synnyttää sellaista tilannetta, jossa samassa sopimuksessa eli KVTES:ssä vain yksi ryhmä saisi poikkeuksellisen palkkamallin suhteessa samassa sopimuksessa oleviin muihin ihmisiin. Tässä sopimisessa kysytään yhteistyökykyä ja solidaari-

suutta samassa tilassa olevien henkilöryhmien kesken.

Hyvä työllisyys tärkein tavoite

Viimeiset vuodet suomalainen yhteiskunta on hyvin pitkälle lisännyt työllisyytään juuri ostovoimakehityksen turvin. Siksi meidän työllisyystilanteemme on kohtuullisen hyvä, joskin yhteiskuntamme väestörakennemuutokset ja toisaalta teollisuuden uudelleensijoittumisjärjestelyt ovat johtaneet huomattavaan työvoimavajeeseen. Avoimet työpaikat ja työlliset eivät kohtaa toisiaan, jolloin puhutaan kohtaanto-ongelmasta.

Suomen väestön nopea ikääntyminen ja syntyvien ikäluokkien pieneneminen johtavat siihen, että työvoiman tuonti ulkomailta on välttämätöntä joidenkin toimintojen hoitamiseksi. Jo pelkästään kuntasektorin poistuma on varsin suuri. Jos lisätyövoimaa ei saataisi, niin liki 70 prosenttia työmarkkinoille tulevasta työvoimasta sijoittuisi kuntasektorille.

Nykyisin syntyvä ikäluokka on noin 60 000 henkilöä. Meillä korkeakoulu maailmasta – yliopisto- ja ammattikorkeakouluista – valmistuu noin 40 000 tutkinnon suorittajaa vuosittain. Samanaikaisesti noin 15 prosenttia eli 10 000 ihmistä jättää peruskoulun jälkeiset opiskelut kokonaan. Nämä nuoret on saatava koulutuksen piiriin, sillä nykyisillä työmarkkinoilla ei pärjää ilman koulutusta. Koulutuksen on oltava sellaista,

että se takaa nuorille myös mahdollisuuden työllistyä. Sen tähden koulutuksen ennakoitijärjestelmää on uudistettava. Laadullisesta työllistymisestä on tultava kriteeri, kun oppilaitoksille jaetaan valtion rahaa. Yhtälö on erittäin hankala ja Suomen työvoimapolitiikan hallitsemiseksi erittäin haastava.

Verotuksen kiristyminen uhkaa

Valtion myöntämä veronkevennys ei näytä kattavan niitä kustannusmuutoksia, joita on jo tiedossa. Toisaalta kunnan palkkaratkaisu voi nostaa kunnallisveroa. Samanaikaisesti kuntasektorilla toimii efektiivinen ansiotulovähennys. Se tarkoittaa, että palkan noustessa työtulon vähennys pienenee, jolloin verotus kiristyy. Nämä yhtälöt yhdessä vaikkapa sitten energiaratkaisun osalta näyttävät johtavan siihen, että tulokertymä vähenee.

On pelättävissä, että ostovoima heikkenee. Ostovoiman heikkeneminen tarkoittaa myös sitä, että työllisyys heikkenee. Seurauksena julkisen sektorin rahoitus heikkenee, koska verotulot vähenevät. Toisaalta syntyy passiivinen meno-erä työttömänä olevien toimeentulon turvaksi ja näin yhtälö on kaoottinen.

Yhteiskunnan palvelurakenteen hallitseminen

Olen esittänyt, että pääministeri kutsuisi noin kahden vuoden kuluttua talouspo-

liittisen foorumin koolle. Foorumissa käsiteltäisiin yksityiskohtaisesti, mitä olemme tehneet ja saavuttaneet. Ovatko teot ja saavutukset nostaneet kansantaloutemme kilpailukykyä, lisänneet työllisyyttä ja vahvistaneet yhteiskuntamme kykyä hallita vastaantulevaa voimakasta muutosta nimenomaan väestökehityksen näkökulmasta. Näin pienen kansakunnan kuin Suomi pitää hyvin harmonisesti ja hallitusti astella tulevaisuuteen.

Tulevaisuudessakin meidän on hallittava yhteiskuntamme tarpeet niin vanhustenhuollon, terveydenhuollon sekä erityisesti koulutuksen ja turvallisuuden osalta. Tulevaisuuden suuria haasteita ovat ilman muuta koulutuspolitiikan hallinta, toiseksi energia- ja ilmastokysymykset sekä kolmanneksi logististen järjestelmien toimivuus kustannusrakenteena suomalaisessa yhteiskunnassa, sen kilpailukykyssä ja palvelurakenteessa.

Yhteiskuntavastuun kantaminen edellyttää aitoa sitoutumista yhteiskunnan palvelurakenteen hallitsemiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin.

Kuntasektori on oleellisesti palkkarakenteeltaan AKAVAn ongelmallinen alue, mutta me luotamme itseemme ja uskomme, että tulevaisuus on aina positii-visempi kaikille.

Matti Viljanen

OOPPERAKONSERTTI "UUSIKSI" YLEISÖN PYYNNÖSTÄ**KLUBIN KUORON HAASTEELLINEN SYKSY**

■ Klubin monipuolista kulttuuritarjontaa täydentää vuonna 2000 perustettu Klubin Kuoro. Klubin Kuoro on nuoresta iästään huolimatta pitänyt vuosittaisia jo vakiintuneita konsertteja joulun alla ja Kukanpäivän konsertteja toukokuussa sekä esiintynyt lukuisissa Klubin tilaisuuksissa. Itsenäisyyspäivän eri tilaisuudet kuuluvat jo perinteisiin.

Myös ulkomaille on ehditty konsertoimaan; vuonna 2003 Tartossa Virossa, vuonna 2004 Budapestissa ja Balatonfuredissä Unkarissa sekä vuonna 2006 Portugalissa Estorilissa ja Cascaissa.

Kun kuoromme perustettiin yli kuusi vuotta sitten Klubin 125-vuotisjuhliavarten, ei varmaankaan kukaan silloin arvannut tai saati sitten tiennyt, että kuorosta kehittyisi eräs klubimme nopeimmin kasvavista ja aktiivisimmista harrastuspiireistä. Kuoron periaatteita on alusta alkaen ollut voimakas kiinnittäytyminen Klubiin ja sen moninaiseen toimintaan, jolle kuoro on antanut oman musiikkilisen panoksensa. Ovathan kaikki kuorolaiset myös klubimme jäseniä. Yhteinen musiikkiharrastus on houkutelut uusia jäseniä mukaan myös muuhun klubin toimintaan.

Alkavan syksyn toiminta on kuorolle hyvin haasteellinen ja työntäyteinen. Kuoro tarjoaa syksyn aikana klubin jäsenille useita tilaisuuksia nauttia monipuolisesta mieskuorolaulusta.

Viime keväänä kuoro piti suuren menestyksen saavuttaneen ja onnistuneen oopperakonsertin Ritarihuoneella loppuunmyydylle katsomolle. Läheskään kaikki halukkaat eivät mahtuneet konserttisaliin lisätuoleista huolimatta. Niinpä yleisön toivomuksesta kuoro on päättänyt uusia oopperakonsertin sunnuntaina 7.10. klo 17.00 jotta kaikki halukkaat mahtuisivat konserttiin, konserttipaikaksi

OOPPERAKONSERTTI

- Itsenäisyyspäivän tilaisuudet to 6.12. klo 15.00 Helsingin Vanhassa Kirkossa ja juhla Klubilla klo 19.00
- Klubin pikkujoulu to 13.12. klo 19.00
- Joulukonsertti Helsingin Vanhassa Kirkossa pe 14.12. klo 19.00
- Joulukonsertti Nurmijärven Kirkossa la 15.12. klo 15.00
- Jouluaaton hartaustilaisuus Hietanien sankarihaudalla ma 24.12. klo 16.00

Jos tunnet kiinnostusta kuorotoimintaan, älä epäröi ottaa yhteyttä. Tule mukaan miehekkääseen laulajajoukkoon. Nyt on oikea aika liittyä kuoromme jäseneksi.

Kuoro harjoittelee säännöllisesti torstaisin Klubin "saunatiloissa" kellarikeroksessa klo 16.00-19.00.

Ota yhteyttä:

Puheenjohtaja Rainer Friberg
puh. 09-3212 375, 050 3561 251,
sähköposti: rainer.friberg1@luukku.com

Taiteellinen johtaja Henrik Lamberg,
puh. 0400 418 869, sähköposti: henrik.lamberg@luukku.com

Rainer Friberg

on valittu legendaarinen vanha oopperatalo Bulevardilla, nykyinen Aleksanterin teatteri. Varaa nyt paikkasi konsertissa. Lippuja saat klubimestarilta ja kuoron jäseniltä.

Muita tärkeitä esiintymisiä ja konsertteja ovat syyskaudella

- Adventtikonsertit la 1.12. Karjalohjan kirkossa klo 15.00 ja Lohjan kirkossa klo 19.00

Kevättunnelmainen

OOPPERAKONSERTTI

oli kuoromme voimannäyte

Rakkaus on niskuroiva lintu jota kukaan ei voi kesyttää

Tuula Paavolan Carmen valloitti kuoron sekä yleisön.

Seitsemänvuotias klubikuoromme teki viime toukokuussa rohkean teon. Se antoi Ritarihuoneella oopperakonsertin, mikä on harvinaista amatöörimieskuoroille. Riskinotto kannatti.

Kuoro solisteineen ja säestäjiineen tarjosi salin täyttäneelle yleisölleen mieliin jäävän kevätillan. Kun monet oopperamusiikin ystävät joutuivat jäämään pettyneinä ovien ulkopuolelle, kuoro järjestää uusintakonsertin Aleksanterin teatterina toimivassa Vanhassa oopperatalossa 7. lokakuuta klo 17. Saattaapa monen kevätkonsertissa mukana olleen mielessä elää halu kokea näkemänsä ja kuulemansa uudelleen.

Kuoron johtaja Henrik Lamberg oli harjoittanut isoa tehtävää alkuun hie-man aprikoineet laulajansa teräkuntoon. Ilta alkoi reippaasti ja raikkaasti Weberin Taika-ampujan metsästäjien kuorolla. Maxin ja Kasparin kilpailu vanhan metsänvartijan virasta ja tyttärestä päättyi taikaluoti-ongelmien jälkeen onnellisesti Maxin voittoon, ja ruhtinaan metsästäjät saattoivat laulaa sodan jälkeisestä vapautuksesta.

*Ei missään lie toista sen vertaista,
mi elomme maljan niin rikkaaksi saa*

Verdin Kaksi Foscaria -oopperasta esitettiin kaksi kuorokohtausta senaatin neuvoston istunnoista. Pormestarin poika joutuu murhasta väärin tuomittuna maanpakoon, jossa ehtii kuolla, ennen kuin oikea syyllinen paljastuu.

Kiitosten aika. Etualalla solistit Tuula Paavola, Matti Kuronen, Andrus Mitt ja kuoron johtaja/solisti Henrik Lamberg.

Oikeus kohtelee kaikkia samanarvoisesti, oikeus pitää arvokasta valtaistuintaan

Jerome Kernin operetti Teatterilaiva sisältää yhden aikansa koskettavimmista ihmiskohtaloiden kuvauksista. Sitä esittävät yhä lähinnä mustan rodun taiteilijat. Orjan asema ja työ ovat raskaita, kapinoida ei saa, mutta saa laulaa. Näin ovat syntyneet koskettavat negrospirituaalit. Joen laulu kertoo lännen suuresta orjakaupasta ja orjien työstä. Sen esitti vaikuttavasti Andrus Mitt.

Onneton äiti, riennän pelastamaan sinut tai sitten kuolemaan

*Pois ma lähden luota Mississippin,
kauas luota miehen valkoisen.*

Wagnerin Tannheuserissa nuori minnelaulaja palvoo lihallista sekä ihanteellista rakkautta. Vapaiden aistillisten nautintojen ylistäminen laulukilpailussa saa kirkon kieltämään häneltä synninpäästön. Laulaja liittyy pyhiinvaeltajiin ja löytää vapautuksen vasta kuollessaan rakastettunsa arkun viereen. Pyhiinvaeltajien laulaessa heidän vaeltajasauvansa alkavat viheriöidä uusista versoista.

*Ovat armahat mulle kotoiset kummut,
mun syömmessäin versovat autuuden
ummut*

Verdin Trubaduurissa ovat keskeisiä henkilöitä sotapäälliköt Manrico ja Luna sekä mustalaisnainen Asuzena, joka paljastuu Manricon äidiksi. Di quella pita -aariassa Manrico yrittää sotilaidensa kanssa turhaan pelastaa tuomitun äitinsä roviolta. Manricon aarian lauloi eläytyen Matti Kuronen.

Onneton äiti, riennän pelastamaan sinut tai sitten kuolemaan kanssasi

Otto Nicolain oopperassa Windsorin iloiset rouvat on herra Falstaffin hauska buffobassorooli. Omasta mielestään hurmaava pullea mies vikittelee kirjeil-

*Arvokastunnelmainen Ritarisali loi
juhlavat kehykset konsertille.*

Keskustella turha lie, mulla omani on tie

Salintäyteinen yleisö otti kuoron ja solistien esitykset lämpimästi vastaan. Edessä vasemmalla toiminnanjohtaja Jyrki Berner, toimittaja Hilla Blomberg ja operetitähdi Hilikka Kinnunen.

lään monia kylän naisia kutsuen heitä luokseen. Naiset keksivät juonen: he menevät yhtäkaa Falstaffin luo ja pilaillevat hänen kustannuksellaan. Lopulta he sulkevat hänet pyykkikoppaan ja pudottavat jokeen. Falstaff (Andrus Mitt) menee kapakkaan ja laulaa siellä ennen sammumistaan juomalaulun.

*Suo Bakkus levon rauhaisan ja kohme-
lon myös mahtavan*

Bizetin Carmen on yksi oopperakirjalisuuden helmistä. Sen sisältöä ei tarvitse selittää. Miehet rakastuvat Carmeniin sekopäisesti ja tuhoisasti, pahimmin Don

Ilmari Räikkönen oli konsertin taitava säestäjä.

José, joka mustasukkaisessa omistushalussaan surmaa elämänsä rakastetun. Carmenin Habanera-aaria on kohta oopperan alussa. Tuula Paavolan laulu ja liikehdintä viehättivät silmää sekä korvaa. Hän oli upea Carmen.

*Rakkaus on niskuroiva lintu
jota kukaan ei voi kesyttää*

Unkarilasisyntyisen Sigmund Rombergin useista opereteista esitetyimpiin kuuluu Erämaan laulu. Siitä kuultiin Matti Kurosen esittämä Punaisen varjon laulu.

*Keskustella turha lie,
mulla omani on tie*

Filosofi ja kirjailija Ralph Benatzky teki elämäntyönsä operettisäveltäjänä. Illan ohjelmaan kuului säveliä hänen Valkoisesta hevosestaan.

*Sun kanssa tahdon vaeltaa
ja kanssa kuljeskella*

Mozartin ajaton Taikahuilu on lähes kaikkien tuntema kaunis kertomus kaiken nuoren puhtaasta rakkaudesta. Siinä yhtyvät kauneus, pyhyys ja huumori. Oikeudenmukaisen ylipapin Sarastron aarian lauloi Henrik Lamberg itse. Siinä toivotetaan jumalten siunausta nuorille

rakastavaisille Taminolle ja Paminalle.

*Oi taivaan vallat kaikki suokaa,
nyt heille taito, viisaus!
Vahvoiksi vaaran tulleen luokaa*

Konsertin päätti komeasti Gounodin Faustin sotilaskuoro-osuus: Kunnia kuolematon, vei ennen isätkin voittohon. Yleisön vaatimana ylimääräisenä kuultiin aina koskettava Hebrealaisten vankien kuoro Verdin oopperasta Nabucco.

Kiitos kuorolle, sen johtajalle, solisteille ja säestäjälle Ilmari Räikköselle sekä väliajan emännälle Maikki Lambergille.

On erinomaista, ettei paljon harjoitustyötä vaatinut ja kuulijoitaan ilahduttanut ohjelma jää vain yhteen esityskertaan. Aleksanterin teatterissa 7.10. klo 17 pidettävän uusintakonsertin jälkeen on syyskaudella vielä perinteiseksi jo tullut joulukonsertti 14.12. klo 19 Vanhassa kirkossa. Kuoro vieraillee jouluohjelmistollaan myös Nurmijärvellä, Lohjalla ja Karjalohjalla. Lokakuun 16. päivänä on mainion puhallinorkesterimme 5-vuotiskonsertti klubimme juhlasalissa.

Musiikkiyhtyeemme vahvistavat klubimme kuvaa kulttuuriklubina!

*Teksti: Antti Henttonen
Kuvat: Arto Toivanen*

Klubin järjestämää kulttuuria

■ Pieniin teattereihin on vaikea saada lippuja; pitää olla todella ajoissa liikkeellä. Klubi on varannut lähes vuosi etukäteen jäsenilleen (avec) sekä Komedioteatteri Arenaan että 40-vuotistaivaltaan juhlivaan Ryhmäteatteriin rajoitetun määrän lippuja, joten niitä haluavien on toimittava nopeasti. Mikäli halukkaita on enemmän kuin ennakkoon tilattu määrä, rannalle jääneitä pyydetään ilmoittamaan asiasta klubimestareille. Klubi yrittää mahdollisuuksien mukaan saada lisää paikkoja joko samoihin esityksiin tai toiselle illalle.

Teatteritapaus

Ryhmäteatterin Saatana saapuu Moskovaan esitys on keskiviikkona 23.1.2008 klo 19 Helsinginkadun näyttämöllä Helsinginkatu 25.

Kyse on Stalinin ja sensuurin vainoaman kuuluisan neuvostokirjailijan Mihail Bulgakovin klassikosta. Se on yksi venäläisen kirjallisuuden rakastetuimmista teoksista, jossa samassa paketissa on mustan komiikan mestariteos, rakkaustarina ja evankeliumin uudelleentulkinta. Sen teemat, kuten vapaus, rohkeus, kuolevaisuus, usko ja anteeksianto vetoavat ihmisiin aikakaudesta toiseen ja yhteiskuntamuodosta riippumatta.

Näytelmän ohjauksesta ja dramatisoinnista vastaa Esa Leskinen ja rooleissa nähdään mm.

Kuva: Ryhmäteatteri/Tanja Ahola

Vesa Vierikko, Pertti Sveholm, Minna Suuronen, Martti Suosalo.

Liput (28 € ja eläkeläiset 21€) lunastetaan tilausnumerolla 10420 Lippupalvelun myyntipisteistä tai Ryhmäteatterin kassalta, Pengerkatu 11 A, porttikongista sisälle ja ovi oikealle/1. krs (ark klo 11-15). Liput lunastettava viimeistään 6. marraskuuta 2007 mennessä. Näytämällä teatterilipun näytöspäivänä saa Olympian Huviretki-ravintolasta (samassa korttelissa kuin näyttämö) 10%

alennuksen A la carten pääruoista.

Nauru pidentää ikää

Komedioteatteri Arenan revyy Lumikki ja Älykääpiöt on 29.11.07 klo 19.

Esitys kertoo 2000-luvun Suomesta. Lumikki ja älykääpiöt ei ikävä kyllä ole satua, vaikka niin toivoisimme. Mutta kuten Daniel Katz jo aikoinaan totesi: tämän tarinan henkilöillä ei ole mitään tekemistä todellisuuden kanssa. Niin kuin heillä ei todellisuudessakaan ole! Revyyän ohjaus on Ere Kokkosen, koreografia Marko Keräsen ja musiikki Olli Ahvenlahden. Rooleissa nähdään Kristiina Elstelä, Kristiina Halkola, Titta Jokinen, Marko Keränen, Kiti Kokkonen, Turka Mastomäki, Eero Melasniemi, Marika Tuhkala, Minna Turunen, Jussi Vatanen, Panu Vauhkonen

Liput 29 € (norm 32 €) lunastetaan 29.10.2007 mennessä varausnumerolla EFN031 Lippupalvelun myyntipisteistä tai Komedioteatteri Arenan lipunmyyntistä Hämeentie 2 (auki ma -ke 11-17 ja to-la 11-19). Arena-teatterin yhteydessä toimii A-oikeuksin varustettu ravintola ja ravintolatilauksen voi tehdä ennakkoon puhelimitse numeroon 0108212705. Ravintolan tarjonnasta ja revyyistä löytyy tietoja osoitteesta www.komedioteatteriarena.fi.

Jyrki Berner

SUOMALAISEN KLUBIN NELINPELIMESTARUUSKILPAILUT

Kuva: Stockxpert

■ Suomalaisen klubin tenniksen nelinpelimestaruuskisat järjestetään sunnuntaina 25.11.2007 Talin Tenniskeskuksessa kello 12.00-15.00. Sarjat ovat alle 60 vuotta ja yli 60 vuotta. Kisa pelataan nelinpeleinä ns. Round Robin -systeemillä. Osallistumismaksu on 15 euroa. Maksun voi suorittaa klubin tilille 147030-254808 tai maksaa käteisellä kisa-paikalla.

Ilmoittautumiset 19.11.2007 mennessä sähköpostilla jussi.neste@talintenniskeskus.fi tai puhelimitse 050-5883250 Jussi Neste.

Tennisterveisin Jussi Neste

Matti Häkkänen:

MANNERHEIM PORTUGALISSA VUONNA 1945 – terveyden vai varmuuden vuoksi

■ ■ Tasavallan Presidentti, Suomen Marsalkka Mannerheim lähti marraskuussa 1945 hoitamaan terveyttään Portugaliin. Tukholman-lähettilään Georg Gripenbergin mukaan ”Marsalkka oli helpottunut päästessään pois Suomesta”. Sotasyllissylain määräaika syytteiden nostamiseksi meni umpeen 31.12.1945 ja Mannerheim palasi Suomeen 2.1.1946.

Urho Kekkosen päiväkirjateoksen 1958-62 mukaan kenraalimajuri Ragnar Grönvall kertoi 5.5.1960 presidentille seuraavaa: ”Mannerheim pelkäsi Portugalista palattuaan, että hänet venäläisten toimesta vangittaisiin. Hänellä oli myrkykapseli valmiina kuten Göringillä”.

Kekkonen oli alleviivannut punakynällä myrkykapseli-sanana.

Kolme kertaa kohti Portugalia

Mannerheim pyrki elämänsä aikana kolmeen kertaan Portugaliin. Huhtikuussa 1923 hän oli jo varannut Lissabonin Avenida Palacesta kahdeksi yöksi huoneen. Mutta Mannerheim ajoi automatkalla pahasti ojaan, ja jäi kahdeksi kuukaudeksi reisi vedossa sairaalaan.

Kesällä 1934 tuore sotamarsalkka päätti edessä olevan Saksan-matkansa jälkeen viettää joulun valtamerilaivassa ja varasi hytin Hampurista Lissaboniin. Sen hän peruutti itse, lähinnä ajan puutteen vuoksi.

Vasta kolmas kerta onnistui. Marsalkan henkiläläkäri Lauri Kalaja meni 2.10.1945 pääministeri Juho Kusti Paasikiven luo jättämään lääkärintodistusta, jonka mukaan Mannerheimin pitäisi keuhkosairauden vuoksi lähteä kuukaudeksi eteläisempään ilmanalaan. Kalaja täsmänsi suullisesti, että tarkoitus olisi mennä Portugaliin.

Ehkä vauhdittaakseen asiaa Kalaja lisäsi Mannerheimin olevan sinänsä sitä mieltä, että Paasikivi olisi aikanaan hänelle oivallinen seuraaja. Paasikivi totesikin heti Kalajalle, ettei hallitus voi tällaista matkasuunnitelmaa vastustaa.

78-vuotiaan marsalkan rapautunutta terveyttä oli kesällä 1945 asekatkenta-

juttu kovasti koetellut. Everstiluutnantti Usko Sakari Haahti ja eversti Valo Nihtilä, keskeiset asekatkijat, menivät telkien taakse kesäkuun alussa, yleisesikunnan päällikkö Aksel Airo kesäkuun lopussa. Puolustusvoimain komentaja Erik Heinrichs vapautettiin virastaan elokuussa. Syyskuussa oli jo 500 asekatkennästä epäiltyä vankilassa.

Sotasyllisyysprosessi alkoi puolestaan painaa yhä uhkaavammin päälle, kun kenraalieversti Andrei Zhdanov palasi kesäkuussa Moskovasta Helsinkiin Stalinin uudet ohjeet mukanaan ja puhutteli ankarasti oikeusministeri Urho Kekkosta. Valvontakomission oman muistion mukaan Kekkonen sanoi täysin yhtyvänsä Suomelle hyvää tarkoittavan herra Zhdanovin näkemyksiin ja lupasi niitä hallituksessa puoltaa kuin omiaan. Näin kävikin.

Niin Mannerheim kuin Paasikivi taipuivat takautuvan sotasyllislakiesityksen antamiseen elokuussa, eduskunta hyväksyi sen syyskuun alussa, ja Paasikivi vahvisti lain presidentin estyneenä eli sairaana ollessa syyskuun puolivälissä "Hirmuinen, vuorenpainoinen asia" sanoi Paasikivi sotasyllisyyslaista, jonka mukaan syytteet asianomaisia vastaan oli nostettava 31.12.1945 mennessä.

Syyskuun lopussa elämänsä ensimmäiseltä Kremlin-matkalta palannut oikeusministeri Kekkonen tuli Paasikiven

Olli Ollilan omistama, taiteilija C. Thornborgin hiilipiirros. Karhumäki 1944

Syyskuun lopussa elämänsä ensimmäiseltä Kremlin-matkalta palannut oikeusministeri Kekkonen tuli Paasikiven luo kertomaan, että Mannerheimin tulisi hänen mielestään erota presidentin virasta. Niin oli sanonut Moskovassa Otto Ville Kuusinenkin. Paasikivestä pitäisi tehdä uusi presidentti.

C.G. Mannerheim

luo kertomaan, että Mannerheimin tulisi hänen mielestään erota presidentin virasta. Niin oli sanonut Moskovassa Otto Ville Kuusinenkin. Paasikivestä pitäisi tehdä uusi presidentti. Tähän vastasi Paasikivi, että hän oli puolestaan jo maininnut Mannerheimille Kekkonen ja Pekkalan tulevina mahdollisina seuraajinaan.

Kekkonen tuli uudelleen Paasikiven luo 6.10.1945 eli vähän Kalajan käynnin jälkeen. Tällöin Paasikivi luki Kekkoselle Kalajan kirjeen Mannerheimin sairaudesta. Kekkonen reagoi toteamalla, että Mannerheimin tulisi nopeasti lähteä ulkomaille ja pysyä siellä vuoden loppuun saakka.

Hänen mielestään marsalkan olisi vaikeaa jäädä presidentiksi sen jälkeen kun sotasyllisyysyytteet tulisivat yleiseen tietoon. Kekkonen kertoi sotasyllisyystutkijakunnan puheenjohtajan, oikeusneuvos Petäyksen sanoneen, että Risto Ryti on sotasyllinen numero yksi ja Mannerheim numero yksi aa.

Paasikivi esitti 8.10.1945 hallitukselle Kalajan tuoman Mannerheimin terveydentilalausannon ja Portugalin matkasuunnitelman. Paasikivi katsoi, että lääkärinlausuntoa oli noudatettava. Hallitus oli hiljaa. Kaksi päivää myöhemmin tohtori Kalaja kertoi Paasikivelle, että Mannerheim oli valmis matkustamaan omalla kustannuksellaan Portugaliin, mutta marsalkan mielestä valtion pitäisi maksaa

lääkärin ja adjutanttin matkakulut.

Kekkonen oli 12.10. jälleen Paasikiven luona. Hän oli muuttanut kantaansa ja katsoi nyt, että Mannerheimin ei pitäisikään lähteä ulkomaille, vaan erota heti. Paasikivi jarrutteli sanoen, ettei asiaa pitänyt hoitaa sillä tavalla, että kansa sanoisi hallituksen ajaneen marsalkan pois.

Oikeusministeri Kekkonen kieltäytyi hallituksen iltakoulussa 22.10. Paasikiven poissa ollessa esittelemästä Mannerheimin asettamista syyteeseen ja kertoi sen todennäköisesti marsalkalle. Kekkonen motiivi oli varmaankin se, että kansakunnan henkinen, jo pahasti luokilla oleva selkäranka ei olisi kestänyt Mannerheimin vetämistä sotasyllisyys-oikeudenkäyntiin. Ja Zhdanov oli marsalkasta hiljaa, minkä Kekkonen hyvin tiesi. Mutta Kekkonen totesi hallituksen iltakoulussa myös: "Jos presidentti meneekin presidenttinä ulkomaille, ei hän sieltä presidenttinä palaa."

Lontooseen poliittiseksi edustajaksi juuri kulkulaitosministerin paikalta siirtynyt Eero A. Wuori sai vielä hallitukselta toimeksiannon käydä vauhdittamassa Mannerheimin eronpyyntöä. Wuori kävi Kaivopuistossa 29.10. ja neuvoi sängysään istunutta marsalkkaa eroamaan sotasyllisyysuhan alla virastaan, "mikä olisi varmaan parasta maan ja presidentin itsensä kannalta". Mannerheim raivostui

**Marsalkka vietti vuorokauden mittaisen
laivamatkansa Wellamolla hytissään käyden
kannella vain kerran.**

ja totesi kuuluvasti, ettei hän kaivannut herra Wuorelta tässä asiassa minkäänlaisia neuvoja.

Laajempiin piireihin tieto levisi, kun Helsingin Sanomat julkaisi lauantaina 3.11.45 kolmella palstalla ja marsalkan siviilivalokuvalla presidentinkanslian tiedotteen, jonka otsikko oli: "Tasavallan Presidentti ulkomaille tervehtymään".

Zhdanov havahtuu

Silloin kenraalievosti Zhdanov, joka oli 23.10. Hotelli Tornista Stalinille lähettämässään raportissa arvellut Mannerheimin luopuneen matkasuunnitelmastaan, havahtui.

Jo puoleltpäivin neuvostolähettiläs Pavel Orlov ihmetteli puolustusministeri Mauno Pekkalle, miksi Mannerheim on menossa Portugaliin eikä esimerkiksi Krimille tai Kaukasukselle.

Illansuussa Zhdanov kehoitti Paasikiveä tulemaan luokseen klo 20. Paasikivi teki työtä käskettyä, jolloin Zhdanov ärtyneenä totesi saaneensa vasta nyt - kovin myöhään - sanomalehdestä tietää, että Mannerheim olisi lähdössä ulkomaille. "Se on vakava juttu." Mihin Mannerheim on matkustamassa ja miten? "Ei Suomi ole vapaa maa kansainvälisissä suhteissa, Suomessa vallitsevat erityisolot."

Kenraalievosti kehotti Paasikiveä kertomaan tämän Mannerheimille, jonka

pitäisi lykätä matkaansa, kunnes Neuvostoliitto päättää kannastaan. Paasikivi selosti terveydellistä taustaa sekä Suomen lainsäädäntöä Zhdanoville: "Olen oikeuskanslerin kanssa tutkinut asiaa eikä presidentti Mannerheimia voi lakien eikä sopimusten mukaan estää matkustamista. Vain voimakeinoin se voidaan estää."

Paasikivi ajoi Mannerheimin luo Kai-vopuistoon ja kertoi Zhdanovin antaneen toistaiseksi porttikiellon Portugaliin. Ikävä juttu, sanoi Mannerheim ja käski adjutanttia peruuttamaan laivali-put. Sovittiin, että Paasikivi kertoo Zhdanoville presidentin lykkäävän matkaansa Moskovan toivomuksesta. Paasikivi meni näine eväineen taas Zhdanovin luo, jolloin tämä kertoi saaneensa viisi minuuttia sitten Moskovasta "hyviä uutisia", joten Mannerheim voikin lähteä seuraavana aamuna matkalleen.

Miksi Stalin antoi Portugalin-matkalle vihreän valon? Varmaan sen vuoksi, että hän kunnioitti kovaa vastustajaansa ja samalla tarvitsi häntä vielä vähän aikaa samaan tapaan kuin kenraali MacArthur Japanin keisaria. Jonkunlainen vakaus piti Suomessa tässä vaiheessa säilyttää lähinnä sotakorvauksien vuoksi. Eikä Stalin ollut saksalaisten piirityksen aikana Leningradissa kuten Zhdanov vaan muisti hyvin, ettei Mannerheim ollut saksalaisten kelkkaan siellä lähtenyt. Kremlin

C.G. Mannerheim

tuntema Paasikivi oli toisaalta jonossa Mannerheimin seuraajana. Ja Mannerheim oli tehnyt välirauhan Stalinin kanssa syyskuussa 1944.

Matka alkaa

Sunnuntaiaamuna 4.11. Mannerheim siirtyi hyvissä ajoin ennen Wellamon lähtöä laivaan hyvästellen laiturilla olleet viralliset saattajat. Marsalkan saattoi Wellamon parhaaseen hyttiin todennäköisesti varustamon toimitusjohtaja Henrik Ramsay, sotavuosien 1943-1944 ulkoministeri. Saattotoimi olikin Ramsayn viimeisiä työtehtäviä, sillä kahden päivän päästä hänet vangittiin yhdessä muiden sotasyölyllisten kanssa.

Marsalkka vietti vuorokauden mittaisen laivamatkansa Wellamolla hytissään käyden kannella vain kerran. Varmaa on, että Mannerheim mietti Suomen ja Euroopan silloista tilaa. Mannerheim ei ollut suhtautunut optimistisesti Suomen asemaan syyskuun 1944 välirauhan jälkeen missään vaiheessa. Tuolloin hän sanoi Väinö Tannerille, että Suomi tuskin välttyy bolshevisoitumisesta. Lokakuun alussa 1944 hän lausui puolestaan Paasikivelle, että venäläiset ottavat hänet tulevaisuudessa ehkä kiinni ja ampuvat.

Mannerheim saattoi miettiä Wellamon hytissä sitäkin, että Norjan natsipäämies Vidkun Quisling oli kymmenen päivää aikaisemmin teloitettu, samoin

kuin Ranskan entinen pääministeri Pierre Laval. Hänen romanialainen kollegansa marsalkka Ian Antonescu istui jo toista vuotta vangittuna Moskovassa odottamassa varmaa kuolemantuomiotaan. Ranskan entinen valtionpäämies marsalkka Philippe Pétain oli elokuussa 1945 tuomittu kuolemaan, mutta De Gaulle oli hänet armahtanut ja muuttanut tuomion elinkautiseksi vankeudeksi.

Nürnbergin sotasyölyllisyysoikeudenkäynnin ensimmäinen istunto oli pidetty Berliinissä kaksi viikkoa aikaisemmin neuvostoliittolaisen kenraali Nikitshenkon johdolla. Unkarin entiset pääministerit odottivat tammi-helmikuussa 1946 tapahtuvia teloituksiaan ja entinen valtionpäämies amiraali Miklós Horthy oli puolestaan amerikkalaisten vankina Bajerissa, josta hän sittemmin pääsi Portugaliin.

Tukholma - Pariisi - Madrid - Lissabon - Praia da Rocha

Maanantaiaamuna 5.11.1945 Wellamo höyräsi Tukholman Skeppsbrolle ja Mannerheim astui ensimmäisenä laivasta laiturille. Seuraavana aamuna varttia vaille kahdeksan ajettiin Brommalle ja klo 8.20 nousi kone Pariisiin.

8.11. Helsingin Sanomat repäisi viiden palstan otsikolla ja kaikkien asianomaisten valokuvilla: "Kahdeksan so-

tasyytettyä Hallitus määräsi eilen syytteen asetettaviksi Rytin, Rangellin, Linkomiehen, Ramsayn, Tannerin, Kukosen, Reinikan ja Kivimäen. Syytetyt määrättiin heti vangittaviksi.”

Pariisissa oltiin yksi yö hotelli Ritzissä ja jatkettiin matkaa junalla Espanjan rajalle Iruniin. Marsalkan mukaan järjestys Ranskan rautateillä oli huono, samoin ruoka Pariisissa. Mutta Espanjan puolella järjestys parani. Primo de Riveran, Espanjan 1920-luvun diktaattorin, salonkivaunu ja maakunnan kuvernööri olivat rajalla vastassa.

Mannerheim saapui 9.11.1945 Madridista espanjalaisella siviilikoneella Lissabonin lentokentälle. Sieltä Mannerheim siirtyi autolla suoraan Estoriin hotelli Palacioon ja majoittui toisen kerroksen sviittiin n:o 210.

Estorilissa levättiin kolme päivää ja 13.11. klo 9.30 pääministeri Antonio Salazarin Austin-merkkinen, marsalkan käyttöön asettama auto haki seurueen hotellista ja matka etelään ja Algarveen alkoi. Praia da Rochaan saavuttiin illan suussa. Kun marsalkka kiipesi hotelli Bela Vistan toisen kerroksen huoneeseen n:o 108, oli jo pimeää.

Viikon kestänyt Atlantin syysmyrsky otti Marsalkan vastaan. Oli kylmää ja kosteaa, ja sade tunkeutui sisään ikkunoistakin. Mutta viikon kuluttua sää parani, ja seuraavat kolme viikkoa olivat

Olli Ollilan omistama, taiteilija C. Thornborgin hiilipiirros. Karhumäki 1944

Mannerheimin ja Paasikiven jälleennäkeminen Pasilan asemalla oli herrasmiesmäinen ja rauhallinen, vailla mitään jännitystä. Marsalkka ei tiennyt, ettei Paasikivi itsenäisyyspäivänpuheessaan 6.12.1945 ollut sanallakaan maininnut häntä.

C.G. Mannerheim

yhtä auringonpaistetta ilman sateen piraaraakaan.

Paluu Suomeen

Salazaria askarrutti Mannerheimin toipumisloman osalta kysymys siitä, palaisiko marsalkka Suomeen vai ei. Tämä ratkesi 13.12.1945, kun protokollapäällikkö Vianna kirjoitti Salazarille osoittamansa kohteliaisuuskyntejä koskevan muistion alalaitaan lisäyksen: ”Sain puhelimitse tiedon, että Marsalkka aikoo palata Suomeen”. Mannerheim halusi ehdottomasti palata maahan presidenttinä. Mistään pakomatka ei siten ollut kyse.

Praia da Rochasta Mannerheim seurueineen kuljetettiin Portugalin hallituksen autolla 14.12. takaisin Estoriin hotelli Palacioon. Mannerheimin tarkoituksena oli lentää ruotsalaisella koneella Lissabonista Pariisiin, mutta matka tehtiinkin junalla, ensin Lusitania Expressillä 20.12. Lissabonista Madridiin ja sieltä edelleen Pariisiin. Espanjan ja Ranskan rajalla marsalkan vatsahaava alkoi jälleen vaivata ja Pariisissa oli hakeuduttava lääkärin hoitoon. Ritzissä kuitenkin asuttiin ja joulua vietettiin Pariisissa.

Neljä vuotta myöhemmin 25.2.1950 Mannerheim kirjoitti Sveitsistä sisarelleen: ”Viime kerralla ollessani Pariisissa oli vuodenvaihte 1945-46 ja silloin vaikutelmani järjestyksestä, vauraudesta, katuyleisöstä ja siisteydestä oli kertakaik-

kisen keho. Olin silloin hyvin sairas ja heikko ja makailin enimmäkseen, mutta liikuin kuitenkin pari kertaa ulkona. Nyt tuntui tuo kaunis suurkaupunki elpyneen ja kohentuneen, poikkeuksena kuitenkin katuyleisö, joka näyttää luvattoman nuhjuiselta, kun muistelee entisten aikojen eleganssia.”

Lentopaikkojen saanti Tukholmaan vuodenvaihteeksi oli vaikeaa, lähinnä huonon lentosään johdosta. Mutta 29.12. ruotsalainen liikennekone Douglas lensi Malmön kautta Tukholmaan. Uudenvuodenpäivänä 1946 lähdettiin Bore I:llä Skeppsbroilta kohti Turku. Ja tammikuun toisena päivänä 1946 tasan kello 12 Bore I kiinnitettiin Turun satamalaituriin. Pakkasta oli -18.

Mannerheim oli ruskettunut, mutta laihtunut ja vanhentunut. Helsingin Sanomien Turun-kirjeenvaihtajan mukaan ”Marsalkka vaikutti reippaalta ja pirteältä eikä matkaväsymyksen merkkejä voitu havaita”. Erikaisjuna lähti Turusta ilta-päivällä klo 15 ja saapui Porkkalan vuokra-alueen kierrettyään Hyvinkään kautta Pasilaan klo 20, jossa vastassa olivat pääministeri Paasikivi ja ulkoministeri Enckell. Vastaanotto oli välitön ja koruton.

Mannerheimin ja Paasikiven jälleennäkeminen Pasilan asemalla oli herrasmiesmäinen ja rauhallinen, vailla mitään jännitystä. Marsalkka ei tiennyt, ettei Paasikivi itsenäisyyspäivänpuheessaan

6.12.1945 ollut sanallakaan maininnut häntä. Edellisen päivän uudenvuodenpuheessaan Paasikivi oli potkaissut marsalkkaa, kun sanoi: "Minua on sanottu pessimistiksi. Pessimistejä on kuitenkin eri lajeja. Toiset istuvat tuhassa ja vaikeoivat. Sellainen pessimisti ei saa olla. Toiset katsovat vaikeuksia silmästä silmään." Tuskin tämäkään oli Mannerheimin tiedossa Pasilassa.

Helsingin Sanomat, joka raportoi Mannerheimin Portugalin matkasta säännöllisesti mutta niukasti, ei ollut juuri puuttunut pääkirjoituksissaan Mannerheimin sisäpoliittiseen asemaan. Pisimmälle lehti meni 16.11.1945, jolloin sota-ajan politiikkaa koskevassa pääkirjoituksessa todettiin, että "sotaan joutumisestamme Saksan rinnalle kesällä 1941 Neuvostoliittoa vastaan, jossa yhteydessä kiinnitetään huomiota ylipäällikön osuuteen, ei myöskään ole tähän asti sanottu koko totuutta".

SKDL:n Vapaa Sana, taas epäili Mannerheimin poliittista terveyttä, ja olikin tällä kertaa oikeassa. Mannerheim kirjoittaa omissa muistelmissaan: "Tukholmasta matkustin suoraan Helsinkiin, jossa asetuin Punaisen Ristin sairaalaan. Tällainen valitettava tulos virkistyslomastani oli suuri pettymys, mutta tosiasialle ei mahtanut mitään.

Lähikuukausina en jaksanut huolehtia valtion päämiehen velvollisuuksistani,

Olli Ollilan omistama, taiteilija C. Thornborgin hiilipiirros. Karhumäki 1944

Savonenkovi oli saanut ohjeen Moskovasta Zhdanovilta kertoa Mannerheimille, että "jos hän eroaa, ei Venäjä salli kenenkään katsoa, että Mannerheim pitää vangita, sillä hän on tehnyt Suomen välirauhansopimuksen SNTL:n kanssa ja sen myötä turvannut itsensä kaikkien sattumusten varalta."

C.G. Mannerheim

paitsi mikäli se kävi päinsä sairavuoteelta. 4. maaliskuuta 1946 lähetin hallitukselle lääkärintodistuksen seuraaman kirjelmän, jossa ilmoitin päättäneeni erota vedoten terveyteni heikentymiseen."

Marsalkan eronpyyntöön vaikutti ratkaisevasti kenraaliluutnantti Savonenkoviin käynti 26.1. Punaisen Ristin sairaalassa. Savonenkovi oli saanut ohjeen Moskovasta Zhdanovilta kertoa Mannerheimille, että "jos hän eroaa, ei Venäjä salli kenenkään katsoa, että Mannerheim pitää vangita, sillä hän on tehnyt Suomen välirauhansopimuksen SNTL:n kanssa ja sen myötä turvannut itsensä kaikkien sattumusten varalta". Myös sotasyllisoikeudenkäynnin tuomioiden julistaminen 21.2.1946 oli rajapyykki, jota marsalkka oli odottanut.

Selvää on, että Mannerheim meni vuonna 1945 Portugaliin terveyden vuoksi. Mutta varmaa on myös, että marsalkka oli huojentunut päästessään kenraalieversti Zhdanovista niin kauaksi kuin Euroopassa tuolloin oli mahdollista. Bela Vista seisoo yhä Praia da Rocha rannalla betonihotellien muurin edessä ikäänkuin vartiassa. Marsalkan kuuden viikon toipumislomasta muistuttavat pronssinen laatta ulko-oven vieressä ja Mannerheimin kuva hotellin baarin seinällä.

(Matti Häkkänen toimi Suomen suurlähettiläänä Portugalissa vuosina 1997 - 2001)

Lähteet:

Ulkoasiainministeriön arkisto; Kansallisarkisto; Arquivo Diplomatico do Ministerio dos Negócios Estrangeiros, Lisboa; Arquivo Salazar, Biblioteca Nacional, Lisboa; J.K. Paasikiven päiväkirjat 1944-1956 (1985), Juva: WSOY, Tuomo Polvinen (1999) J.K. Paasikivi - valtiomiehen elämäntyö 4 1944-1948, Juva: WSOY, Mannerheim - tuttu ja tuntematon (1997), Belgia: Valitut Palat – Reader's Digest, Juhani Suomi (1988) Vonkamies - Urho Kekkonen 1944-1950, Keuruu: Otava, Urho Kekkosen päiväkirjat 1 1958-1962 (2001), Keuruu: Otava, J.E.O.Screen (2001) Mannerheim, Keuruu: Otava, Jukka Nevakivi (1995) Zhdanov Suomessa, Keuruu: Otava, Jukka Nevakivi (1992) Linnasta linnaan - Eero A.Wuoren poliittinen elämäkerta, Keuruu: Otava, Yrjö Soini (1965) Kalkki-Petteri, Keuruu: Otava, Erik Heinrichs (1959) Mannerheim Suomen kohta-loissa, Keuruu: Otava, Sakari Virkkunen (1989) Mannerheim - marsalkka ja presidentti, Keuruu: Otava, Stig Jägerskiöld (1983) Mannerheim - kirjeitä seitsemän vuosikymmenen ajalta, Keuruu: Otava, Stig Jägerskiöld (1982) Viimeiset vuodet - Mannerheim 1944-1951, Keuruu: Otava, C. G. Mannerheim (1952) Muistelmat, Helsinki: Otava;

Helsingin Sanomat lokakuusta 1945 maaliskuuhun 1946; eversti Rafael Bäckmanin haastattelu 30.10.2001.

Rakinkotkan reissu

■ Ryhmä Klubin digikamera- ja luontokuvauspiiriläisiä teki toukokuun lopulla retken Haminan edustalla sijaitsevaan Rakinkotkan saareen. Ajankohtaa ja kohdetta valittaessa mielessämme olivat arktisten lintulajien muutto sekä itäisen Suomenlahden karun kaunis ja kuvauksellinen luonto. Tukikohtamme oli run-

saan kahdenkymmenenviiden hehtaarin saari, johon haminalainen matkailuyrittäjä Pertti Illi on rakentanut kauniin ja kodikkaan, vanhanajan kalastajakylää mukailevan miljöö. Retkeläisten repusta löytyi digikameraa ja kiikaria, muutama kaukoputkikin.

Viikonlopun ohjelma koostui asiasta

ja viihteestä. Kamerankäytön ammattilainen, veli Seppo Pukkila jakoi klubi-illoista tutulla tavallaan etsimelle piirtyvää näkymää kultaisen leikkauksen suhteeseen. Suomalaisen luonnonsuojelun grand (old) man, veli Pertti Salolainen näytti, miten lähelle villiä luontoa, kettujakin, voi kameran avulla päästä.

Oma lukunsa retkemme tavoitteiden toteutumisen kannalta oli kuitenkin biologi ja tietokirjailija Lasse J. Laine, yksi maamme arvostetuimpia lintuasiantuntijoita. Tuntui siltä, että Lassen mutkaton ja eleeen tapa kertoa ympärillämme liikkuvista lintulajeista sekä hänen taitonsa tunnistaa niitä käyttäytymisen ja äänen

Kamera

perusteella saivat jokaisen retkeläisen viimeistään nyt hurautamaan lintuihin, ellei näin ollut tapahtunut jo aiemmin.

Yli 60 lintulajia

On sanottava, että Pertin ja Lassen lisäksi lajiosaamisellaan kunnostautuivat ennen muuta veljet Erkki Johtimo ja Jukka Wuolijoki. Kun lisää tähän joukkoon vielä mukaanamme olleen, kymmeniä vuosia lintuja seuranneen maa- ja metsätalousministeriön ylijohtaja Aarne Reunalan, joka listasi viikonlopun lintuhavaintomme ja päättyi yhteensä runsaaseen kuu-teenkymmeneen lajiin, retken lintuisuus on tässä yhteydessä käsitelty.

Palkittuja kuvia

Luonto on huikea kuvauskohde. Kaiteella olevat linnut, usvainen aamu merellä, heleän keltainen rentukkamätäs, kalliol-

la seisovien lintumiesten silhuetti, luonnontilainen lehto, you name it! Valokuva on aina ottajansa harkittu tai sattumanvarainen käsitys ympäröivästä maailmasta. Valokuva on vangittu hetki. Se viestii aina jostakin. Valokuva ei koskaan valehtele. Se ei kuitenkaan kerro, mitä ennen sitä ja sen jälkeen on tapahtunut. Kaikki kuvan ulkopuolinen, ajassa ja tilassa, jää katsojan mielikuvituksen varaan. Juuri siksi valokuvat kiehtovat, ainakin minua.

Viikonloppuna muistikorteille tallentui satoja, ellei tuhansia kuvia, joista parhaat palkittiin. Onnittelumaljat nostettiin valokuviansa ansiosta Kekäläisen Matille, Kilttilän Hannulle, Kuulan Karille ja Wuolijoen Jukalle.

...ja sarkka pohjaan, hei...

Saimme viikonlopun aikana nauttia kalliosavusaunan makoisista löylyistä ja

Kamera

suussa sulavista saaristolaisaterioista. Jälkimmäisiä ryyditettiin hyvillä viineillä sekä muutamalla snapsillakin. Ei ihme, että laulu alkoi irrota. Rakinkotkan väki luokitteli meidät parhaaksi lauluryhmäksi kautta saaren historian. Emme tietenkään ottaneet tätä pelkästään kohteliaisuutena. Kyllä siinä oli ripaus totuuttakin mukana.

Klubin kuoronjohtajalle voisin todeta, että muutaman jo kuorossa laulavan lisäksi, mukana oli myös todellista potentiaalia, joiden kyvyt ovat toistaiseksi kuorossamme hyödyntämättä. Sanoisin, että Leivon Matin ja Pukkilan Sepon ohella, muun muassa Kuulan Karin ääni soi puhtaasti ja tarvittaessa stemmassakin. Itsestäni en nyt kirjoita mitään, vaikka mieleni vähän tekisikin ;-).

Kurttu ja harppu

Tiedossamme oli, että Rakinkotkan isännistöön kuuluva eläköitynyt metsänhoi-

taja Aulis Laasonen oli taidokas hanuristi. Hänen panoksensa iltojen lauluhetkien onnistumiseksi oli tärkeä. Hämmennyksen sormi meni kuitenkin monilta veljiltä kummastuksen suuhun, kun veljemme Pertti Salolainen kaivoi taskustaan huu-liharpun ja heittäytyi niin kevyen kuin klassisemmankin musiikin tunnelmiin. Oi niitä aikoja!

Kalaonni ja ahvenfileet

Tarinamme lopuksi voisin todeta, että onneksi olimme lintu- ja valokuvausretkellä emmekä kalastusretkellä. Itäisen Suomenlahden kalavedet tapaavat olla sinänsä varsin antoisat. Ajankohdasta riippuen merestä tulee hailia, ahventa, kuhaa, lahnaa, madetta, mutta myös lohikalaa. Tälläkin kertaa laskimme (lue: Jukka Wuolijoki ja Aulis Laasonen) monta kymmentä verkkoa. Ahti ei kuitenkaan ollut suopea. Viikonlopun lintuonni oli parempi kuin kalaonni.

Viron kielen opiskelijoiden retki Viroon

Klubin vironkielen harrastuspiiri teki perinteisen kevätretken Viroon 17-18.5. Retkelle osallistui 13 klubilaista. Vierailu oli erittäin onnistunut ja käynti Suomen-Viron Instituutissa nostatti mieltä. Instituutin johtajan, tohtori Jaana Vasaman esitys laajensi näkemyksiä yhteyksien tärkeydestä entisestään.

■ Professori Rein Veidemannin tulkinta venäläisväestön tilanteesta nyt ja huomenna oli vähintään hieno ja aukaisi uusia näkökulmia. Käynti Kaitseliitussa oli avartava. Kävijät saivat selvän kuvan virolaisten positiivisesta suhtautumisesta eri vähemmistöihin. Liiton puheenjohtaja, Tallinnan kaupungin poliisipäällikkö Tiit Kivikas sekä toiminnanjohtaja, kapteeni Andre Lilleleht olivat tilaisuudessa mukana. Vironkielen kurssit jatkuvat syksyllä.

Rainer Wulff

Aulis kaivoi kuitenkin parikymmentä ahventa sumpusta ja antoi meille oivan oppitunnin siitä, miten ahven fileroidaan. Metsänhoitajan veitsikäsi liikkui sillä täydellisellä varmuudella, mitä vain lukuja vaille olevalta kirurgilta voi odottaakin. Uskomme, että voissa paistettuna ahvenfileet maistuivat hyvältä, vai kuinka Jukka?

Lopussa kiitos seisoo

Haluan lopuksi kiittää jokaista Rakinkotkan retkelle osallistunutta klubiveljeäni. Tehän sen retkihengen loitte. Olen myös iloinen, että Klubin johtokunta on tarjonnut mahdollisuuden digikamera- ja luontokuvausiltojen järjestämiselle. Niille on selvästi ollut tilaus. Siksi tulemme jatkamaan teemailtoja myös alkaneen kauden aikana. Tulevaisuuden tavoitteena on järjestää oikein valokuvausnäyttely klubiveljien otoksista. Sellaisen saanemme pystyyn tulevana keväänä. Isona tukena koko teematoiminnalle ovat olleet veljet Seppo Pukkila ja Pertti Salolainen. Kiitos teille korvaamattomasta avusta. Kiitos myös kaikille kamerailtojen osanottajille aktiivisuudesta sekä klubimestareille ja toimistolle tärkeästä teknisestä avusta.

Kalevi Suortti

Klubin veneretki 8.6.2007 Rysäkariin

■ Klubin perinteinen veneretki tehtiin tänä vuonna Rysäkariin, jossa retkien 23-vuotisen historian aikana ei aiemmin ollutkaan käyty. Kaunis sää suosi osallistujia ja oman orkesterin tahdittamina alusarmada irtautui Vanhan Kauppahallin edustan laiturista aikataulun mukaisesti vieden 125 klubilaista kohti peilityntä merta.

Rysäkari vallattiin puolenpäivän aikaan ja välittömästi tulon jälkeen Kaj Sarpaneva kertoi veneretkeläisille saaren historiasta ja sen merkityksestä sota-ajan puolustusjärjestelmän osana. Rysäkari oli osana Suomen ja Viron yhdessä luomaa Suomenlahden tykistöä, joka ulottui Viron Naissaaresta Helsingin edustan saariin ja jolla pyrittiin estämään Neuvos-

toliiton sota-alusten pääsy pois itäiseltä Suomenlahdelta.

Saarta kierrettiin omaan tahtiin ja toettiin, kuinka puolustusvoimien omistamien saarten luonto on säilynyt kulutukselta ollen rehevää ja monimuotoista.

Matti Laukkanen tarjoili perinteisen riittävän lounaan Anneten keittiömestarien avustaessa. Ruoka solui mukavasti mahoihin Vesa Nuotion kitaransoiton ja laulun vauhdittamana.

Paluumatka suoritettiin taas kesäisen puhallinmusiikin tahdissa, orkesteri joutui kuitenkin poistumaan jo Särkällä iltäesityksen takia. Orkesteri olikin hyvässä vireessä, koska päivän aikana oli päästy hiomaan yhteissoittoa ja hajasävelet oli puhallettu viimeistään paluumatkan alkutaipaleella ulos.

Kiitokset Suomenlahden Meripuolustusalueelle, joka "lainasi" Rysäkarin käyttöömme.

Kiitokset myös Anneten, Urkin, Loviisan, Pv Valsörnin ja Amandan kippareille ja henkilökunnalle pyyteettömästä ja uhratuvasta työstä klubiveljien veneretken onnistumiseksi. Ilman teitä ei olisi näin mukavaa tapahtumaa.

Kaj Sarpaneva

Tennis- ja kulttuurimatka Mänttään 12.-13.6.2007

Jussi Neste oli järjestänyt tenniksen harrastajille harvinaislaatuisen mahdollisuuden harjoittaa tennistaitoja perinteikkäässä ja tyylikkäässä ympäristössä G.A. Serlachiuksen Mäntän tehtaan ylempien virkailijoiden tennispaviljongin kentillä. Ruumiin kulttuurin lisäksi matkalla huolehdittiin myös hengen tarpeista tutustumalla Gösta Serlachiuksen taidemuseoon sekä G.A. Serlachiuksen pääkonttorin sykkeeseen työnhakijana tomeran työhönottajan johdolla.

■ ■ Mäntän Klubi, jossa yövimme ja nautimme hyvästä ruoasta, rakennettiin yhtiön edustus- ja vierastiloiksi sekä henkilöstön kokoontumis- ja harrastuspaikaksi. 1920-luvun klassismia edustavan klubin rakentaminen alkoi vuonna 1917, mutta vapaussodan vuoksi talo valmistui juhannukseksi 1920. Rakennuksen suunnittelivat arkkitehdit Valter ja Ivar Thomé. Sodassa menehtyneiden veljesten työn saattoi loppuun tila- ja sisustusratkaisujen osalta W.G. Palmqvist. Rakennus korjattiin perusteellisesti vuosina 1991-1997.

Mäntän tehtaan kaikki merkittävät juhlat on pidetty Klubilla ja siellä on

kestitty meidän kymmenen hengen ryhmämme lisäksi kuninkaita, presidenttejä ja muita maailman mahtimiehiä. Rakennuksen ylimmässä kerroksessa on asunut myös tehtaan perheettömiä virkailijoita. Rakennus on palvellut suomalaista yhteiskuntaa laajemminkin, kun sotien aikana klubilla toimi sotilassairaala.

Jussi Nesteen paikalliset agentit tennispaviljongin isäntä Jari Saarinen ja veljensä Tapio Neste olivat järjestäneet matkamme pääasialle – tennikselle – oivalliset puitteet. Kentät olivat erittäin hyvin hoidetut, kaksi massakenttää ja yksi hiekkatekonurmikenttä. Toisen massakentän perustuskin oli vielä säilynyt alkuperäi-

Ensimmäisen päivän voittajaksi selviytyi KMV-kentällä ajoittain hyvin kulkeneen lentopelinsä ja arpaonnen ansiosta Jyrki Berner. Toisen päivän finaalissa ei onnella enää pärjännyt, vaan voittajiksi nousivat todelliset ammattilaiset Simo Näkin voittaessa pisteen erolla toiseksi tulleen Pentti Seppälän ja kahdella pisteellä Jyrki Bernerin.

Serla-kentällä pelatun turnauksen kärkimieheksi tuli Raimo Saarikivi, joka voitti ensimmäisen päivän kisan tasatuloksella Ilkka Malkan kanssa ja toisen päivän turnauksen tasapelillä vasurilla tahkonneen Jussi Nesteen kanssa.

Palkinnoksi kahden päivän uurastuksesta klubilaiset saivat hyödyllisiä paikkakunnan paperituotteita, joista kiitämme Metsä Tissuea.

Samanaikaisesti "round-robin" pelien ohella pelattiin koko ajan tiukkaa seuraottelua mänttäläisiä isäntiä vastaan ensimmäisen päivän pelien päätyessä klubilaisten takaa-ajoasemaan peleihin 23-26. Toisena päivänä rako kasvoi jonkin verran kotikenttäedun myötä, joten me klubilaiset saimme onnitella isäntiä ja kiittää hyvää vastuksesta.

Lisää aiheesta: www.klubi.fi/www/toiminta/toim_tennis.html

Jyrki Berner ja Jussi Neste

sessä muodossaan. Myös paviljonki oli restauroitu entiseen asuunsa.

Pelasimme "round robin-systeemillä" nelinpeliä ensimmäisenä päivänä puolipilvisessä säässä yhtäjaksoisesti neljä tuntia ja toisena kolme tuntia muutaman sadekuuron keskeyttäessä pelit. Pelejä pelattiin rennosti mutta tosissaan.

Uutispuuro

Klubi avasi ovensa uutispuuron merkeissä 13. elokuuta 2007. Avatessaan Klubin syyskauden toiminnanjohtaja Jyrki Berner kertoi tulevan syksyn ohjelmasta. Hän myös luki kunniapuheenjohtaja Mikko Pohtolan sairastuoteelta lähettämän tervehdyksen Klubille ja klubilaisille.

■ Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton puheenjohtaja, klubiveljemme Michael Hornborg kertoi vuoden satonäkymistä ja jakoi samalla kiinnostuneelle kuulujakunnalle rautaisannoksen ajankohtaista maataloustietoa.

Michael Hornborg aloitti esityksensä kertomalla syysäiden merkityksestä rukiin kylvöjen aikana syyskuun ensimmäisellä viikolla. Viljelijän riskejä ovat myös leudot talvet, jolloin maa väliin sulaa ja taas jäätyy, jolloin syksyllä kylvetyn rukiin juuret katkeavat eikä kasvu keväällä lähde käyntiin. Myös siitä, jos kosteutta ja lämpöä on liikaa, voi olla haittaa, ja rankkasade voi lyödä pitkäkortisen rukiin maahan. Michael vertasikin rukiinviljelyä finanssipuolen ihmisten hyvin tuntemaan asiaan, että silloin kun on enemmän riskejä, tulee myös olla parempi kate eli tässä tapauksessa se, mitä rukiista saa kun sato myydään. Tämän kesän säät ovat olleet viljelijän kannalta hyvät ainakin verrattaessa viime kesään, ja kun säät ovat olleet suotuisat, viljasadosta tulee myös määrällisesti hyvä.

Vehnän viljelypinta-ala on viime vuodesta lisääntynyt kuudella prosentilla ja rukiin tuotanto jopa 68 prosenttia, kauralla lisäys on 17 prosenttia. Suomesta tullaankin tänä vuonna viemään viljaa noin 700 miljoonaa kiloa. Viljan hinta on

noussut Suomessa melkein 50 prosenttia, muualla Euroopassa ja maailmalla hinnat ovat nousseet vieläkin enemmän. Meidän viljanvientiämme kuitenkin haittaa se, että kaikki vilja on vietävä laivalla, mistä aiheutuu ylimääräisiä rahtauskuluja noin 30 euroa tonnilta.

Suomalaiset viljelijät ovat surkeita markkinamiehiä, sanoi Michael. On totuttu siihen, että rekka tulee ja vie viljan ja sitten muutaman viikon päästä kuuluaan, mitä viljasta maksetaan. Hyvä tapa olisi tietysti se, että hinnasta sovittaisiin silloin, kun vilja myydään, taikka mieluummin jo siinä vaiheessa, kun viljelijä suunnittelee, mitä hän maahan kylvää. Markkina-ajattelu on kuitenkin tullut ja sitä edellytetään. Etenkin silloin, kun kysyntä kasvaa, kannattaa miettiä milloin ja mihin hintaan viljansa myy. Viljan seisottaminen varastossa voi myös kannattaa, kun hinta on noussut. Samalla kun viljan maailmanmarkkinahinta on noussut, myös tilojen kustannukset ovat nousseet, joten hinnannousu on ollut hyvin tervetullut. Historiallisesti viljan hinta ei kuitenkaan ole korkealla.

Kuluttajan kannalta viljan hinnannousulla on kuitenkin suhteellisen vähän merkitystä, kun raaka-aineen osuus ruisleivän hinnasta on noin kuusi prosenttia ja muissa leivissä vielä pienempi. Mallasohran osuus olutpullon hinnasta taas on vain muutama sentti. Olutteollisuuden

varsinaiset suuret kustannuserät ovatkin alumiini, energia ja työvoima. Mallasohraa ei nyt kuitenkaan tuoteta Suomessa tarpeeksi ja suotavaa olisikin, että panimoteollisuus toisi nykyistä paremmin esille omat tarpeensa.

Se keskustelu, että pelloilla voi nykyään tuottaa muutakin kuin ruokaa, on energian kasvaneen kysynnän vuoksi otettava vakavasti. MTK:sta halutaan kuitenkin viestittää, että Suomessa pelloilla tuotetaan ensi sijassa korkealaatuista puhdasta ruokaa ja että bioenergiaa pääasiassa haetaan metsästä. Bioenergian tuotannossa tullaan käyttämään jo muutaman vuoden kuluttua seuraavan sukupolven laitteita, joissa energiaa voidaan tuottaa melkein mistä tahansa materiaalista, kuten biomassasta, jätteistä ynnä muusta. Sen vuoksi ei nyt olisikaan syytä ryhtyä kalliisiin investointeihin, jotka lähivuosina osoittautuisivat vanhentuneeksi tekniikaksi, varoitteli Michael Hornborg.

Suomen maataloudella on erityisesti Saaristomeren saastumiseen suuri osuus, koska meren mataluuden johdosta sinne ei juuri muualta saasteita kulkeudu. MTK:ssa asian tutkimukseen on panostettu ja sinne on palkattu ympäristöjohtaja, joka on koulutukseltaan meribiologi ja dosentti. Vesistön suojelun hyväksi on

uutispuuro

uutispuuro

jo tähänkin mennessä tehty paljon. Maatalous on vähentänyt fosforin osuutta 60 prosenttia ja typen osuutta 30 prosenttia. Ensi talven aikana MTK järjestää Suomen Akatemian kanssa erityisen Itämeri-seminaarin, jossa tullaan yhdessä pohtimaan vesistönsuojelukysymyksiä.

Kehittyneessä maataloudessa viljelysmaan rakenne ja ravinnetilanne otetaan huomioon ja väkilannoitteiden käyttö on täsmälannoitusta. Lannoituksen tarvetta tutkitaan käyttämällä hyväksi gps-tekniiikkaa. Kun leikkuupuimurissa ja vastaavasti kylvökoneessa on laitteet, joiden avulla voidaan todeta esimerkiksi, että joltakin tietyltä kohtaa peltoa on tullut satoa 100 kiloa hehtaarilta ja joltakin toiselta vaikkapa 11.000 kiloa, niin heikommin tuottavalle kohdalle voidaan kylvön yhteydessä panna maahan enemmän väkilannoitetta juuri oikeaan kohtaan eikä lannoitetta mene hukkaan. Lannoitteet ovat nykyään myös erittäin kalliita eikä maanviljelijän senkään vuoksi kannata turhaan panna liikaa lannoitteita maahan.

Geenimuunnellun rehun osalta Michael Hornborg totesi, että kysymys on ensi sijassa arvokeskustelusta. Lähi-ruuan osalta hän piti joka tapauksessa tärkeänä, että tiedetään, mistä ruoka on tullut, miten se on tuotettu ja kuka sen

on viljellyt. Kuluttajan pitää pystyä valitsemaan, mitä hän haluaa kuluttaa. Kauden tiskillä hinta kuitenkin usein ratkaisee. Panostaessaan ruokakulttuuriin MTK on palkannut kokkin, joka tehtävänä on nostaa ruokakulttuurin keskustelun tasoa, erityisesti myös kunnissa siltä osin, mitä lapsille koulussa tarjotaan.

Riitta Malmbergin tarjoama maistuva uutispuuro oli valmistettu Klubin maanviljelijä Heikki Särkilahden tilalta Taivassalon kunnasta saamista ruisjauhoista.

Kun kasvu- ja korjuuolosuhteet olivat olleet vähintään tyydyttävät, puheena olevan satoisan puolalaisen Amilo rukiin sakoluku oli peräti 257. Sakoluvun arvauksessa lähimmäksi osui klubiveli Jouko Liusvaara, joka sillä voitti pussillisen Heikki Särkilahden tilalta olevia ruisjauhoja.

Elias Iirola

Syksyn hirvi- ja karhukoe

Hirvi- ja karhukokeenmaali.

■ ■ Runsaat kaksikymmentä klubilaista kävi suorittamassa 16. elokuuta Sipoon mainiolla ampumaradalla hirvi- tai karhunammuntakokeen. Osalla oli merkki voimassa, mutta kävivät tarkistamassa oman sihtikuntonsa. Kannatettavaa toimintaa! Aivan kaikki eivät koetta läpäisseet mutta tähän antaa vain pontta - ja sitten koe kotiin.

Lisäksi halukkailla oli myös mahdollisuus katsastaa tulevan lintusesongin haulikkokuntonsa.

Viereiselle radalle oli järjestetty savi-

kiekkoammuntaa klubilaisille. Varsin moni käytti tilaisuutta hyväkseen. Järjestelyistä, panoksista ja pullakahveista kiitos Kiinteistö maailma, Töölöntori / Hannu Vahtio sekä Helsingin Sanomat, Oikotie (Lauri Kuosmanen)

Rainer Wulff

Helsingin Suomalaisen Klubin rapuilta

Helsingin Suomalaisen Klubin rapuiltaa vietettiin perinteisin menoin ja juomin 29. elokuuta. Puheen ravulle piti johtokunnan jäsen Jari Karpakka, joka oli löytänyt ravun verkosta.

■ Hyvät klubiveljet, minulle on suotu mieluinen tehtävä pitää puhe ravulle, iltamme juhlinnan kohteelle. Tämä on luonnollisesti suuri kunnia, sillä onhan paikalla klubiveljiä, joilla on paljon laajempi kokemusperäinen suhde tähän teemaan.

rapuilta

Siksi päätinkin tätä tilaisuutta silmälläpitäen tehdä huolellista valmistelutyötä, ja kesälomani alkaessa lukea kaiken sen tiedon mitä ravusta kerrotaan tuossa aikamme suuressa tiedon valtameressä, Internetissä.

Jari Karpakka

kotimaasta.

Ensinnäkin, Internetin kuuluisassa sanakirjassa, Wikipediassa, oli laajahko esittely rapuista, ja siellä mm. kerrottiin että Suomessa rapulajeja on vanhastaan tavattu kaksi, jokirapu

Rapu ja aikalaiset

Laitoin siis hakusanaksi hakukoneelle rapu, ja päätin ensin lukea suomenkieliset sivut. Hakukone kertoi että hakusana vastaa yhteensä noin sataatuhatta sivua, joita voisin siis lähteä järjestyksessä selaamaan. Ennen kuin kuitenkaan ryhdyin tähän tehtävään, halusin tehdä pienen vertailun, jolla totesin, että juhlamme kohde rapu on suomalaisilla sivuilla noin kaksi kertaa niin tunnettu, tai siis yleinen, kuin Kimi Räikkönen. Sen sijaan totesin että Tarja Halonen on jopa noin neljä kertaa tunnetumpi kuin rapu. Tein vielä kansainvälisen vertailun jossa hakusana rapu tuotti yllätyksekseni noin miljoona sivua ja siellä rapu olikin jo hieman tunnetumpi kuin Tarja Halonen mutta puolestaan Kimi Räikkönen oli yli kaksi kertaa tunnetumpi kuin rapu. Palaan tähän kansainväliseenkin vertailuun hieman myöhemmin, mutta aloitetaan

(*Astacus astacus*) sekä itäinen kapeasaksirapu (*Astacus leptodactylus*). Istutusten kautta on meille kotiutunut myös tuhoisaa rapuruttoja jossain määrin kestävä pohjoisamerikkalainen täplärapu (*Pacifastacus leniusculus*). Rannikoillamme tavataan vuosittain myös taskurapuihin kuuluvaan villasaksirapua, joka on alun perin levinnyt Aasiasta Eurooppaan laivojen painolastivesien mukana.

Rapu ja ihmisluonne

Kotimaisia sivuja selatessani osoittautui myös varsin pian, että osassa sivuja rapu -sanalla tarkoitettiin rapu -horoskooppi-merkkiä. Astrologit vaikuttivat kaikkiaan olevan hyvin aktiivisia internetin sisällöntuottajina. Eräissä niistä luonnehdittiin rapuihmistä. Rapuihmisiähan ovat kaikki 21.6. - 22.7. välillä syntyneet, ja kerrotun mukaan "ravut ovat ystävällisiä, lämpimiä, tunteellisia, empaattisia,

Rapuillan seniorit Gunnar Laatio ja Aarne Ellilä snapsilaseineen.

päättäväisiä ja diplomaattisia”. Minusta tämä kuvaus vastaa oikein osuvasti useita teitä tuntemiani klubiveljiä, joten jos näin on niin tässä samalla teille myöhästyneet syntymäpäiväonnittelut. Pahoitteluni että juhlanne sattuiivat samaan aikaan kun Klubi oli suljettuna, muutoinhan olisin toki tarjonnut teille lasillisen.

Mitä sitten löytyi rapu-aiheisten nettiosoitteiden takaa? Rapu.org taustalla on ilmeisestikin kaukalopalloon liittyvän Raision Puulaakin sivusto, jonka ottelusarjaa ei kuitenkaan viime talvikautena järjestetty Raision jäähallitilanteen vuoksi. Rapu.net on Rakolan Penkki Urheilijat

joka kertomansa mukaan ei ole urheiluseura eikä yhdistys, vaan kaveriporukka, jolla on samansuuntaisia harrastuksia. Rapu.com oli käännetty jonkin amerikkalaisen kuntoiluvälinemainostajan sivuille ilman mitään havaittua yhtymäkohtaa rapuun. Ja sitten vielä lopuksi Rapu.fi joka ei johtanut minnekään. Viestintäviraston tietojen mukaan verkkotunnuksen on kuitenkin vuonna 2003 rekisteröinyt eräs autotarvikealan yritys, joka ilmeisesti ei ole löytänyt sille toimintaansa liittyvää käyttötarkoitusta.

Vekku Virkkunen

Rapu ja terveys

Ravuista, ja nimenomaan näistä ihanista herkuistakin, löytyi siis Internetissä paljon tietoa mm. rapujen laitosta, rapulauluita ja rapujen roolista kulttuurissamme eri aikakausina. Siellä kerrottiin esimerkiksi Pro Kala -yhdistyksen sivuilla että ”Rapu on kiehtonut ihmistä antiikin ajoista lähtien, sillä jo Aristoteleen kirjoituksissa 300-luvulla eKr. mainitaan joessa elävä rapu. Kautta historian on rapujen uskotu vaikuttavan moniin vaivoihin, mm. helpottavan sydänvaivoja, auttavan koiran puremaan ja käärmeen myrkkyyneen.” - eli hyvältä siis näyttää, saamme kohta

nauttia jo antiikin ajoista tunnettua perinteistä terveysruokaa.

Edelleen samoilla sivuilla kerrottiin että ”Euroopassa ravunsyönti alkoi luostareista, joissa kalaa ja rapuja ei pidetty lihana vaan niiden katsottiin sopivan paastoruoksi. Suomessa vanhimmat maininnat ravuista löytyvät 1500-luvulta, varsinaisesti ravunsyönti yleistyi 1800-luvulla. Ravustus oli silloin myös monille suomalaisille tärkeä tulonlähde varsinkin Hämeen ja Satakunnan alueilla.” Ja siis paljon mielenkiintoista on Internetissä kerrottu ravuista.

Entä sitten rapu kansainvälisesti ha-

kukoneiden tuntemana, ja saadut noin miljoona hakutulosta?

Rapu ja kaukokaipuu

Ensimmäiseksi hakukoneen listalle oli onnistuttu kikkailemaan tekninen audioalan vimpain nimeltä "The Remote Advanced Playback Unit", mutta erityisen merkittävän määrän hakutuloksia keräsi suomalaisen rapuharrastajan korvissa paratiisilta kuulostava Rapurapu -saaret. Se on Filippiineillä Albayn maakunnassa oleva saariryhmä, jolla on oma paikallishallinto ja runsaat kol-

mekymmentätuhatta asukasta. Rapurapu -saaret on saanut nimensä saarella esiintyneestä rapurapu- puusta, ja siellä on myös aina ollut runsas ja monipuolinen eläin- ja kasvikunta, vaikka en onnistunutkaan tarkemmin selvittämään, onko rapu myös siellä suosittu ruoka. Onhan syytä olettaa että erilaiset merenelävät ja mahdollisesti myös erilaiset äyriäiset kuuluisivat saaren asukkaiden ruokavalioon. Rapurapun verkkosivuilta kerrotaan kuitenkin, että paikalliset asukkaat ovat erittäin ystävällisiä ja tarjoavat vieraille mielellään ruokaa ja yö-

sijaa, ja että siellä vieras tuntee olonsa kuin kuninkaaksi!

Mutta oletetaan että tuolla kaukaisella rapurapun saarella sattuisi asumaan myös suomalaiset sukujuuret omaavia asukkaita. Silloin heidän epävirallinen kansallislaulunsa olisi epäilemättä Junnu Vainion sanoittama laulu Rapurapurallaa, joka tuokin meidät lähemmäksi taas Suomea ja tätä iltaa Klubilla. Kerrotaanhan tuossa laulussa kuinka "ilmasa lenteli saksia sääriä nestettä tuhoutui suuria määriä", kuten varmaan tapahtuu kohta täälläkin tänä iltana. Toivottavasti

meistä kukaan ei silti sekoja saksiin eikä lyö pitkäkseen ketoa. Sen sijaan uskon että mekin tunnemme täällä tänä iltana olomme kuin kuninkaaksi.

Hyvät veljet, meillä on jälleen edes-sämme miellyttävä ilta kera ravintolamme valmistamien rapujen ja muiden herkkujen, snapsien, veljellisen yhdessäolon ja iloisten laulujen parissa.

Toivotan siis täten klubiveljille oikein antoisaa rapujuhlaa.

Häivähdys punaista

■ Kenraali sir Hubert Gough näki vuonna 1920 Hella Wuolijossa, joka haki viisumia Britanniaan, vain "hennon häivähdyksen vaaleanpunaista". Hänen "paljon punaisempi" sisarensa Salme Pekkala oli jo tuolloin maassa organisoimassa sikäläisen kommunistipuolueen toimintaan. Muut Britannian salaisen sotilaallisen turvallisuuspalvelun johtohenkilöt pitivät

Hella Wuolijokea "ovelana ja hyvin vaarallisena." Hänen ulkonäöstäänkin briteillä oli oma käsityksensä: "Lyhyt, ruma, pyöreäkasvoinen ja suurisilmäinen."

Näistä Ison-Britannian valtionarkistosta löytyneestä anekdooteista Erkki Tuomioja, valtiotieteen tohtori, ekonomi, poliittisen historian dosentti, nykyinen kansanedustaja ja entinen ulkoministeri sekä kauppa- ja teollisuusministeri, kertoi saaneensa nimen äidinäidistään kirjoittamaansa kirjaan jo ennen kuin yhtään varsinaista tekstiriviä oli syntynyt.

"Häivähdys punaista. Hella Wuolijoki ja hänen sisarensa Salme Pekkala vallankumouksen palvelussa" oli 3.9.2007 kirjaillan teemana. Kirja oli saanut keväällä Tieto-Finlandia palkinnon. Kohu siitä, että sosialidemokraatti (Suomen Akatemian pääjohtaja) palkitsi sosialidemokratian oli jo ehtinyt

monien myönteisten lausuntojen myötä vaimentua. Salintäyteinen yleisö keskittyi ensin kuuntelemaan Lisztia ja Chopinia, joita esitti Sibelius Akatemian nuori pianisti Kalle Toivio, ja sitten seuraamaan historioitsijan esitystä. Puhetta johti juohavasti, tuttuun tapaansa, Veikko Sonninen

Tutkimustyö Kansallisarkistossa Helsingissä sekä vastaavissa arkistoissa Lontoossa ja Moskovassa oli alkanut jo kymmenen vuotta sitten. Kirjoittajalla oli lisäksi käytössään äitinsä, Vappu Tuomio-

jan, tallentamia kirjeitä ja muita asiakirjoja sekä tietysti omia muistiinpanojaan. Aikalaishaastatteluja hän ei kuitenkaan enää voinut suorittaa. Aika oli jo ajanut ohi isoäidin ja niiden, jotka tämä henkilökohtaisesti tunsu.

Kaikkein herkimät ja aiheen kannalta kiinnostavimmat lähteet, NKP:n ja KGB:n arkistot Moskovassa, eivät avautuneet Suomen ulkoministerillekään. Sen sijaan hän pääsi tutustumaan ministerikollegojensa virallisiin arkistoihin niin Moskovassa kuin Lontoossakin. Myös Viron kansallisarkiston lähteet olivat hänen käytössään.

Kirjoittaja huomautti alustuspuheen-vuorossaan, että eräät suomalaiset tutkijat (mm. Hannu Rautkallio) pääsivät amerikkalaisen rahoituksen turvin hetkeksi pujahtamaan Neuvostoliiton aikaisiin arkistoihin, mutta hänen aloittaessa omaa tutkimusmatkaansa, ovet olivat jo ehtineet sulkeutua.

Näin ilmaan jäi leijumaan eräs kirjailijan mielenkiintoisimmista kysymyksistä: oliko Hella Wuolijoki ihan oikea vakoilija vai ainoastaan idealistinen haaveilija, josta kehittyi merkittävä kirjailija?

Hella Wuolijoen kirjallisesta ja taloudellisesta toiminnasta sekä hänen ajastaan Yleisradion pääjohtajana on olemassa runsaasti lähdeaineistoa, mutta yleiskuva hänen poliittisesta toiminnasta oli jäänyt kartoittamatta. Sitä puutetta

Häivähdys punaista korjaa merkittävä tavalla. Häivähdyksessä Erkki Tuomioja joutuu kuitenkin toteamaan, ettei yksityiskohtaista selvitystä siitä, minkälaisia tietoja hänen isoäitinsä välitti Neuvostoliiton tiedustelupalvelulle, toistaiseksi ole tutkijoiden käytössä. Tiedetään, että hänen kuuluisissa salongeissaan Marlbäckissä ja Jokelassa, vieraili diplomaatteja, lehtimiehiä, taiteilijoita ja poliitikkoja ja että osa vieraista oli ulkomaisten tiedustelupalvelujen agentteja. Hänen omien suullisten ja kirjallisten viestiensä sisällöt ovat edelleen arkistojen kätköissä.

Erkki Tuomioja kirjoittaa kuitenkin: "Kuukausina ja viikkoina, jotka edelsivät Neuvostoliiton hyökkäystä Suomeen 30.11.1939 Hella Wuolijoki toimitti aktiivisesti ja tarkasti tietoja neuvostoliittolaisille yhteyshenkilöilleen. Hänen raporttinsa eivät olleet suoranaisesti yhteydessä Neuvostoliiton sotavalmisteluihin eivätkä käsitelleet sotilaallisia asioita. Pikemminkin niiden tarkoituksena oli selvittää suomalaisten myönnytysten rajat, ja niistä olisi siis ollut hyötyä, jos Stalin olisi yhä halunnut neuvotteluratkaisua. Ei ole mitään syytä olettaa, että Wuolijoki olisi pitänyt sotaa tervetulleena tai arvelut sitä joksikin muuksi kuin kummallekin osapuolelle koituvaksi katastrofiksi. Hän ei piitannut Terijoelle ilmaantuvasta Kuusisen nukkehallituksesta."

Wuolijoki joutui kuitenkin sotketuksi Neuvostoliiton salaisen poliisin luomaan todellisten agenttien ja desanttien verkostoon ja sen myötä keväällä 1943 Suomen armeijan valvontaosaston tiukkoihin ristikuulusteluihin. Vaikka hän hoiti Helsingin sotaoikeudessa puolustuksensa itse ja ”hänen hyvin harkitut ja vakuuttavan loogiset perustelunsa ampuivat syytteen reikiä täyteen”, kuten Erkki Tuomioja kirjoittaa, hänet tuomittiin 27.3.1943 elinkautiseen vankeuteen maanpetoksesta.. Hän vietti 16 kuukautta Valpon pidätysseleissä ja Katajanokan vankilassa.

Häivähdys punaista kertoo avoimesti sen, että molemmat keskiluokkaiseen, virolaiseen kaupunkilaisperheeseen 1880-luvun lopulla syntyneet työt, Ella (Hella) ja Salme, olivat koko elämänsä ”vallankumouksen palveluksessa”. Suomalaisille lukijoille nuorempi sisaruksista on jäänyt tuntemattomaksi. Nyt tiedetään, että hän oli kovan luokan stalinisti, jolla oli suorat suhteet Moskovaan ja joka valvoi ja organisoivat (toisen) miehensä kanssa kommunistien toimintaa läntisessä Euroopassa, etenkin Britanniassa.

Ei liene epäilystä siitä, että monelle kirjaillan kuulijoista Hella Wuolijoki oli aikoinaan ”punainen vaate”, jonka roolia sodan jälkeisinä ”vaaran vuosina”, jolloin kommunistisen liikkeen ideologiseen strategiaan kuulunutta kansanrintama-

taktiikkaa sovellettiin myös Suomessa, osattiin pelätä. Olihan Hella Wuolijoki noussut epävirallisista salongeistaan tiedonkulun ja propagandan levityksen kannalta keskeisen laitoksen, Yleisradion, pääjohtajaksi. Oli vieläkin odotettavissa, että kitkerät ideologiset tunteet olisivat purskahtaneet pintaan illan kysymyksissä. Niin ei tapahtunut. Kysymykset olivat kohteliaita ja asiallisia. Tuli selväksi, ettei Hella Wuolijoki käyttänyt asemaansa Yleisradion pääjohtajana puoluepoliittisiin tarkoituksiin ja että hän pääsi korrekteihin puheväleihin myös ”sinivalkoisen” urheilutoimittajan, Pekka Tiilikaisen kanssa.

On itse asiassa helppoa nähdä, että Häivähdys punaista kuvastaa varsin elävästi kirjoittajan omaa maailmankuvaa ja perusideologiaa. Kertomalla isoäitinsä ja tämän sisaren tarinan Erkki Tuomioja vetää oman rajaviivansa tulipunaisen ja vaaleanpunaisen väliin. Hellan ja Salmen tarinat eroavat erityisesti kansallisen intressin suhteen. Hellalle suomalainen kulttuuri ja suomalainen identiteetti sekä rauhanasia olivat tärkeämpiä kuin kommunistinen maailmanvallankumous.

Weijo Pitkänen

Vierailu Helsingin käräjäoikeudessa

■ Helsingin Suomalaisen Klubin jäsenille tarjoutui 6.9.2007 tilaisuus tutustua Helsingin oikeustaloon, jossa toimii Suomen suurin alioikeus, Helsingin käräjäoikeus. Tilaisuuden isäntinä toimivat käräjäoikeuden laamanni Kauko Huttunen, osastonjohtaja Antero Nuotto ja sihteeri Marja-Leena Tuormaa. Vierailuun osallistui 21 klubilaista.

Pääkaupungin alioikeutena toimi

vuoteen 1993 Helsingin raastuvanoikeus, joka oli jo vuonna 1978 muuttanut kaupungin ylläpitämästä instituutiosta valtion tuomioistuimeksi. Tätä kehitystä kuvasi esitetty video Senaatintorilta Salmisaareen.

Ydinkeskustassa sijainnut vanha raatihuone oli ollut laajentuvia toimintoja aja-

tellen kovin ahdas ja epäkäytännöllinen. Valtion tultua isännäksi raastuvanoikeus, vuodesta 1993 Helsingin käräjäoikeus, sai uudet tilat Pasilaan rakennetusta oikeustalosta, joka sekin ennen pitkää osoittautui liian ahtaaksi. Uudeksi oikeustaloksi saneerattiin vuonna 2004 ns. Salmisaarentalo, jossa oli aikanaan sijainnut Alko Oy:n pääkonttori ja tehdas.

Laamanni Huttunen esitteli käräjäoikeuden toimintaa tuomioistuimena. Käräjäoikeudessa toimii seitsemän osastoa, joista jokainen sinällään vastaa keski suurta käräjäoikeutta. Helsingin käräjäoikeuden jutturakenne poikkeaa valtakunnan keskiarvosta siinäkin, että pääkaupungin tuomioistuimena se käsittelee paljon erityistä asiantuntemusta vaativia asiaryhmiä kuten patenti- ja tavaramerkkiasioita sekä kansainvälistä luonnetta omaavia siviilijuttuja. Laajoista siviiliasioista Helsingin käräjäoikeuden osuus on noin viidennes.

Myös henkilömäärältään Helsingin käräjäoikeus on Suomen suurin

tuomioistuinyksikkö. Lakimieshenkilökuntaa käräjäoikeudessa on laamannin lisäksi 78 käräjätuomaria, 4 kärjäviskaalia ja 16 notaaria. Oikeuden istuntoihin osallistuu vuorollaan lautamiehiä, joiden lukumäärä on 552; heille kullekin tulee noin 12 istuntoa vuodessa. Kansliahenkilökuntaa on 173 henkeä ja haastemiehiä 56. Käräjäoikeuden johtoryhmään kuuluu laamannin ohella 7 osastojen johtajana toimivaa käräjätuomaria ja viraston hallintojohtaja. Hallintojohtajan johtamalla hallinto-osastolla toimii noin 50 henkilöä.

Vuonna 2006 Helsingin käräjäoikeuden saapuneiden asioiden määrä oli 64902, joista rikosasioita oli noin 10000. Suurimpia yksittäisiä asiaryhmiä olivat ns. summaariset velkomusasiat ja kiinnityshakemukset. Avioeroja oli 2353.

Käräjätuomari Nuotto, joka viraston uudisrakennustyön aikana toimi käräjäoikeuden hallintojohtajana, esitteli oikeustalon rakennusta ja sen saneeraamistyötä.

Salmisaarentalon suunnitteli alun perin Alko Oy:lle arkkitehti Väinö Vähäkallio. Rakennus otettiin käyttöön vuonna 1940 ja keskeisenä siinä oli yhdeksänkerroksinen tehdasosa. Kun sen tiloja ei enää tarvittu alkuperäiseen tarkoituk-

seensa, rakennukselle voitiin ajatella uutta käyttötarkoitusta. Keskeisen sijaintinsa vuoksi se sopi hyvin tuomioistuimen käyttöön. Rakennukseen on lisäksi sijoitettu Helsingin syyttäjänvirasto ja yleinen oikeusaputoimisto.

Saneeraustyön suunnittelusta vastasi arkkitehtitoimisto Tuomo Siitonen Oy. Työn painopisteet olivat toiminnallisuudessa, turvallisuudessa, muuntojoustavuudessa ja nykyaikaisessa tekniikassa. Käräjäoikeuden pääistuntosalissa vieraille esiteltiin uutta tilavarausjärjestelmää, jossa yksittäisen asian vaiheita voidaan seurata jutun saapumisesta käräjäoikeuteen sen päättymiseen saakka. Erityisesti suurten juttujen käsittelyä tuomioistuimessa helpottavat digitaalinen äänentallennus sekä mahdollisuus puhelinkonferenssien pitoon ja videoneuvotteluihin. Tällainen nykYTEKNIikka on muissa tuomioistuimissa vielä harvinaista.

Tutustumistilaisuuden aikana vierailija oli mahdollisuus saada isänniltä lisätietoja modernin tuomioistuinyksikön toimintaan liittyvistä yksityiskohdista. Käräjäoikeuden henkilöstö oli tyytyväinen saneeraustyön lopputulokseen. Rakennuksen sisäosissakin näkyvä luonnonvalo oli koettu tärkeäksi työympäristön kannalta. Tehdasosan pylväistön säilyttäminen oli rakennusteknisesti mielenkiintoinen ratkaisu. Oman arvokkaan osansa antoivat oikeustaloon sijoitetut valtion taideteos-

toimikunnan ja NykYTEAITEEN museo Kiasman kokoelmien teokset.

Vierailijoiden puolesta allekirjoittaneella on ilo kiittää tilaisuuden isäntiä mielenkiintoisesta informaatiosta ja osaksemme tulleesta vieraanvaraisuudesta.

Jukka Pasanen.

KANSAINVÄLISEN viesti liikenteen turvallisuus

Liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö Harri Pursiainen antoi 11.9. klubin lounasesitelmässä lyhyen mutta ytimekkään tietoisuuden lyhyen mutta ytimekkään tietoisuuden siitä, mitä kansainvälinen viestiliikenne on ja miten on sen turvallisuuden laita. Viestit kotimaassakin saattavat tietämättämme kulkea ulkomaiden kautta. Televerkosto on ikään kuin maailman suurin kone. Oheisena joitakin poimintoja asiantuntijamme esityksestä.

■ Ruotsin viestiliikenteen kuuntelulaki astunee voimaan ensi vuonna. Se antaa toteutuessaan mahdollisuuden Ruotsin viranomaisten ryhtyä toteuttamaan rajan ylittävän viestiliikenteen kuuntelua yleisissä verkoissa. Signaalitiedustelun valvonta tulee olemaan lähes olematon. Tämä tulee toteutuessaan olemaan erään asteinen ongelma myös Suomelle. Pääosa kansainvälisestä televiestinnästä ohjataan näet nyt ja jatkossakin Ruotsin kautta, emmekä voi siihen asiaan puuttua – onhan Ruotsi suvereeni valtio!

Kansainvälistä viestintäverkkoa ei itse asiassa ole olemassa, vaan kansainvälinen ja kansallinen verkko ovat yhtä ja samaa systeemiä. Nykypäivänä kaikki inhimillinen toiminta kuten liike-elämä ja yksityisetkin asiat kulkevat verkon kautta. Tuottavuutta ja tehoa on saatu aikaan.

Kansainväliset tutkijat ovat sitä mieltä, että jo 90-luvulta alkaen talouden kasvu on perustunut verkottumiseen ja tietoverkkojen käyttöön. Se on tietenkin hyvä asia, mutta tietoverkkojen suojaus on samanaikaisesti vaikeutunut tietojen vuotaessa asiattomiin käsiin. Toisin sanoen riskit kasvavat. Aluksi, parisenkymmentä vuotta sitten, ei arvattu panostaa tietosuojan kehittämiseen, panostettiin vain verkottumisen laajentamiseen. Nyt ollaan tilanteessa, jossa verkkojen turvallisuus on polttavan ajankohtainen asia kaikkialla maailmassa. Eri maissa normit ovat erilaisia. Tietoturva ja tietosuoja vaihtelevat maasta toiseen.

Entä miten ovat asiat Suomessa? Meillä vastoin kuin monessa muussa maassa sähköisen viestinnän tietosuoja-laki on tiukka. Luottamuksen murtamiselle on meillä harvinaisen korkea kynnyks. Siihen voidaan ryhtyä vain tuomioistuimen luvalla, sitä voidaan sallia poliisin käyttöön vain törkeissä rikostapauksissa, sitä ei voida käyttää tiedustelua tai sotilaskäyttöä varten, ja sen käytön valvonasta raportoidaan eduskunnalle.

Tietosuojan tarve vaihtelee. Meillä telesääntely on riippumatonta siitä kenen verkossa asioidaan. Kriittinen viestintä vaatii korkeampaa turvallisuusastetta ja usein myös omintakeisia ratkaisuja. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi maanpuolustuksen viestintä, turvallisuusviran-

omaisten viestintä ja kriittiset infrastruktuurit kuten ydinvoimalat. Kansalaisten ja elinkeinoelämän viestintä ovat puolestaan edelleen lainsäädännöllä suojatut.

”Maailman suurin kone” jauhaa yötä päivää. Tietoa tulee ja tietoa menee, joskus myöskin väärin käsiin. Telesalaisuutta voi verrata kirjesalaisuuteen. Ulkomaille lähetetty kirje ei ole rajan ylitettyään Suomen kirjesalaisuuden piirissä. Sama pätee myös telesalaisuuteen, vaikka konstit ovatkin tällä saralla kehittyneemmät, tosin pöydän molemmin puolin!

Lyhennelmä Kauko Lehti

Historian illan sanoma:

RUOTSI – SUOMEA

■ ■ Ruotsi-Suomea ei ole koskaan ollutkaan, mutta Ruotsin-ajan saldo oli johtavien tutkijoiden mielestä Suomelle positiivinen. Sodat rasittivat kansaa, mutta niiden paineessa luotiin hallinto- ja oikeusjärjestelmä, jonka ydin on edelleen voimassa. Klubisalia koristava Edelfeltin maalauskin todistaa, että myös koulutukseen satsattiin.

Historian illan 13.9. kuulijoilla oli myös vastakkaisia näkemyksiä: miksi suomalaisia vietiin sadan vuoden ajan sotimaan vieraisiin maihin? Sodissa kuoli - enemmän tauteihin kuin taisteluihin - satatuhatta suomalaista maan asukasluvun ollessa ehkä 300.000 henkeä. Sotiminen oli kuitenkin normaalia elämäntapaa kaikkialla.

Historian illan paneeliin osallistivat prof. Petri Karonen, fil. tri Mirikka Lappalainen, prof. Henrik Meinander ja dos. Kustaa H.J. Vilkkuna. Jyrki Vesikansan johtamaa keskustelua seurasi 86 klubiveljeä.

Lukiassa historia alkaa vuonna 1809

Yleinen ja tutkijoidenkin kiinnostus on kauan kohdistunut lähihistoriaan. Varsinkin aikojen merkitystä on kuitenkin alettu jälleen ymmärtää. Lukiassa pakollinen historianopetus alkaa tosin oudosti vasta vuodesta 1809.

Tuohon vuoteen saakka Suomi oli osa yhtenäistä valtakuntaa - sen "östra rikshalvan". Suomen suuriruhtinaskunta

ei koskaan ollut, Ruotsin-aika oli Suomelle suotuisaa

vaakunoinen keksittiin tosin 1500-luvun lopulla, mutta erityistä Suomen hallintoaluetta ei ollut. 1700-luvulla Suomen itäosat liitettiin Venäjään. Pohjanmaata ei taas aiemmin luettu Suomeen, vaan osaksi Ruotsin valtavaa Pohjolaa. Päiviö Tommilan mukaan on kuitenkin hyödyllistä käyttää joskus myös Ruotsi-Suomen käsitettä.

Suomen menettäminen 1809 oli Ruotsissa valtava järkytys. Historiaakin alettiin tarkastella jäljelle jääneen pien-Ruotsin näkökulmasta - vain siihen kuuluneita seutuja tarkastellen. Nykyään Suomen aiemman roolin tunteminen riippuu länsinaapurissa sukupolvesta; Topelius on kuitenkin jo unohdettu.

Identiteetissä monta kerrosta

Suomalaisten identiteetti oli ennenkin monikerroksinen: oltiin oman kylän ja pitäjän asukkaita, hämäläisiä tai savolaisia, mutta erityisesti Ruotsin kuninkaan uskollisia alamaisia. Siitä, milloin erityinen suomalainen identiteetti alkoi kehittyä, on kiistelty. Kansallisromantiikkaa kannattaa tässä kuitenkin karttaa.

Kieli ei ollut aiemmin identiteetille keskeistä. Kulttuuri oli suullista ja moni suomenkielinen talonpoikakin solkkausi kyökkiruotsia sen verran, että pärjäsi kaupunkireissulla. Ahvenanmaa kuului Turun ja Porin läänin ja luettiin Suomeen - tosin hieman erillisenä alueena. Kaarle-

kuninkaan metsästyksen loppukuoro ei siis ole ihan täysin väärennös.

Talonpojilla monta valttia

Sekä Suomessa että Ruotsissa on uuden ajan alkupuolta tulkittu joko talonpoikia tai aatelia korostaen - hyvää kuningasta unohtamatta. Panelistit pitivät - toisin kuin esim. Heikki Ylikangas - talonpoikien asemaa etenkin 1600-luvulla vahvana. Ilman heitä ei olisi ollut armeijaa. Valtiopäivillä kuningas liittoutui talonpoikien kanssa ylhäisaatelia vastaan.

Toisaalta panelistit taittoivat kärkeä aatelin arvostelulta, jota on jo Välskärin kertomuksissa. Läänitysalueilla vero- ja väenottorasitukset olivat jopa alemmat kuin kruunulle suoraan alistetuilla seuduilla. Aatelin ja muiden säätyläisten johdolla Ruotsi kehittyi.

Myös kuva Ruotsin-ajasta on vaihdellut kunkin ajan tarpeiden mukaan. 1930-luvun Suomessa korostettiin hakkapeliittoja ja talonpoikien vapautta, mutta arvosteltiin suurvaltapoliittikan rasituksia. Tuolloin korostettiin "perivihollista", kun taas YYA-kaudella vähäteltiin jopa isovihan kauhuja. Nyt on kansallisesta painotuksesta haluttu irtaantua. Tuskin nykyisetkään tulkinnot jäävät silti ikuisiksi.

Jyrki Vesikansa

KLUBIN JÄSENPAVELUJEN SAATAVUUTTA KEHITETÄÄN

■ Klubin toiminnan laajentumisen myötä myös toiminnan suunnittelujäsenne kasvanut noin puoleen vuoteen. Jotta jäsenistölle voidaan toimittaa tietoa Klubin tarjoamista ohjelmista ja muista palveluista on yhteydenpidon jäsenistöön toimittava. Yhtenä osana toimivampaa yhteydenpitoa Klubin jäsenrekisteri on siirretty Sampo-pankin järjestöpankin hoidettavaksi. Tätä kautta jäsenrekisterissä olevat osoitetiedot saadaan päivitettyä suoraan väestörekisteristä.

■ Kuitenkin jäsentiedoissa olevat puhelin- ja sähköpostiosoitteet eivät päivitty ilman, että kukin jäsen ne itse päivittää. Sama koskee ajan tasalla olevia harrastustietoja sekä jäsenluetteloon painettavaa kuvaa.

■ Klubin viestintätoimikunta on ottanut vastuulleen suururakan jäsenrekisterissä olevien harrastus- ja puhelin- ja sähköpostitietojen sekä ensi vuoden alussa painettavan jäsenluettelon kuvien päivit-

tämisestä. Helpoiten tiedot voi päivittää toimimalla seuraavasti

Lähetä sähköpostiviesti osoitteeseen tiedot@klubi.fi

■ Kirjoita tekstikenttään nykyinen puhelinnumerosi, harrastuksesi ja muut asiat, jotka haluat Klubille välittää. Kuvaa lähetetään sähköpostiliitteenä. Kuvaa tulisi olla mieluummin jpg- tai gif- tiedostona. Kuvan ei tarvitse olla suuri. Jäsenluettelossa kuvat julkaistaan passikuvan kokoisina. Kuvaa käytetään ainoastaan jäsenluettelossa. Harrastustietoja käytetään vain Klubin omassa kohdennetussa tiedottamisessa.

Jyrki Berner

forssa

Roadmap to the Future

Tiekartta tulevaisuuteen

Finlandia-talo 22.11.2007

LEADERS' FORUM

PRE-CONFERENCE

Johtoryhmän
Future Map -workshop
Scandic Continental
21.11.2007

FUTURE SYSTEMS

FUTURE OF STRATEGY

FUTURE EXECUTION

FUTURE OPPORTUNITIES

FUTURE INNOVATION

FUTURE CHANGE

FUTURE THINKING

FUTURE LEADERSHIP

FUTURE SUCCESS

FUTURE PRACTICES

Lisätiedot ja ilmoittautuminen: www.viagroup.fi

Organisoiija

Yhteistyössä

TALOUS-SANOMAT

HELSINGIN SANOMAT

CASTRÉN & SNELLMAN

HANSAPRINT

TULE JA KOE OOPERAN TUNNELMA

HELSINGIN SUOMALAISEN KLUBIN KUORO

esittää tunnelmapaloja mm. oopperoista
Carmen, Taikahuilu, Faust, Taika-ampuja ja Nabucco

Aleksanterin teatteri, Bulevardi 23-27
sunnuntai lokakuun 7. päivä 2007 klo 17:00

Kuoroa johtaa Henrik Lamberg

Lippuja voi ostaa Helsingin Suomalaisen Klubin klubimestareilta
osoitteesta Kansakoulukuja 3, Helsinki, kuoron jäseniltä tai ovelta hintaan 20 € / kpl

SYKSYN 2007 OHJELMA

27.9. (to) Kiina-ilta. (Avec). Suurlähettiläs, rouva Ma tarkastelee Kiinan talouden ja politiikan kysymyksiä. Hän puhuu suomeksi.

1.10.(ma) 19.00. Kirjailta (Avec). Taiteilija Markku Tanttu esittelee isästään Erkki Tantusta kirjoittamansa kirjat "Hiljainen maisema" ja "Yökuvia". Erkki Tantun syntymästä on kulunut 100 vuotta 3.10. 2007.

4.10. (to) 18.00. Viini-ilta. (Avec). Esitelyssä argentiinalaiset Trivento-viinit. Jaakko Penttinen (Fondberg Oy) ja Lucas Dalla Torre (Trivento Bodegas)

10.10. (ma) 19.00. Matkailuilta. (Avec). Tuotteitaan esittelevät mm. Soile Tours, VL-matkat ja Mappa Stellare Genovasta.

9.10. (ti) 11.30. Lounasvieras, professori Esko Kauppinen: Suomi nanotekniikan kärkimaiden joukossa.

10.10. (to) 19.00. Sotilaspolitiikan ilta. Erkki Nordberg tarkastelee Yhdysvaltain sotilaspolitiikkaa.

10.10. (ma) 16.00. Biljardin kuukausikilpailu

16.10. (ti) 19.00. (avec) Klubin puhalinorkesterin 5-vuotisjuhlakonsertti 100 vuotta sitten syntyneen Usko Kempin musiikin merkeissä. Laulusolistina on

Eero Sinikannel, orkesteria johtaa Paul Jaavamo. Illallisen aikana klubiveli Lauri Palojärvi kertoo appensa musiikillisesta elämäntyöstä. Ilta päättyy konserttianssiaisiin.

17.10. (ke) 17.00. Salvador Dali-näyttely Espoon EMMA-taidemuseossa (Avec).

18.10. (to) 19.00. Klubi-ilta. Puolustusvoimain filmiarkiston ja Suomen elokuva-arkiston sotadokumenttiprojekti. Sotien jälkeen esittämättömiä Puolustusvoimain uutiskatsauksia ja ulkomaisia dokumentteja esittelevät prof. Ohto Manninen, FM Kauko Rumpunen ja tutkija Jari Sedergren.

22.10. (ma) 16.00. Biljardin mestaruuskilpailut I (tasoituksin Kaisa, Snooker, Kara)

10.10. (ti) 11.30. Liiketoimintajaoston lounasvieraana on Teknologiateollisuuden toimitusjohtaja Martti Mäenpää.

23.10. (ti) 19.00. Digikamera- ja luontokuvausilta (klinikka auki klo.18.00 alkaen)

10.10. (to) 19.00. Ilmailun ilta. Ilmailuhistorian tutkija Carl-Fredrik Geust kertoo Neuvostoliiton ilmavoimista talvi- ja jatkosodassa.

29.10. (ma) 16.00. Biljardin mestaruuskilpailut II (tasoituksin Parisnooker, Keila)

10.10. (ke) 19.00. Jazz-ilta. (Avec). Old Time Jazz Band esiintyy 50-vuotisen taipaleensa merkeissä.

1.11. (to) 19.00. Oikeuspolitiikan ilta. Miten media kuvaa poliisin ja oikeuslaitoksen toimintaa? Alustajana kirjailija, oikeustoimittaja Jarkko Sipilä.

11.11. (ma) 19.00. Kirjailta. (Avec). Professori Simo Heininen esittelee kirjansa Mikael Agricola. Elämä ja teokset.

11.11. (ti) 11.30. Lounasvieras. Toimitusjohtaja Heikki Kapanen (Luottokunta): Luottokorttimarkkinoiden tulevaisuus: vapautta, vastuuta ja vaarallisia tilanteita.

11.11. (to) 19.00. Lääketieteen ilta. Dosentti, endokrinologi Antti Virkamäki: Metabolinen oireyhtymä ikään-tyvien miesten ongelmana.

12.11 (ma) 16.00-18.00. Vierailu Eduskuntaan ja tutustuminen Eduskunnan taideteoksiin (Avec).

14.11. (ke) 16.00. Biljardin kuukausikilpailu

11.11. (to) 18.00. Syyskokous

16-18.11. Yt- klubien Senioribiljardin SM-kilpailut Raumalla

22.11. (to) 19.00. Klubi-ilta. Aiheena

Venäjä. Paneelissa EU-parlamentin jäsen, valt.tri. Reino Paasilinna, Suomen Pankin ekonomisti Jouko Rautava ja suurlähettiläs Heikki Talvitie.

11.11. (su) 12.00. Klubin tenniskisat

11.11. (to) 19.00. Arena- teatterissa ajankohtaisrevyy Lumikki ja älykääpiöt. (Avec).

3.12. (ma) 18.00 Åke Lindmanin ja Sakari Kirjavaisen ohjaama elokuva Tali- Ihantala 1944. Elokuvan esittelee amiraali Jan Klenberg. Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlan kunniaksi Klubi tarjoaa näytännön veteraaneille ja muille jäsenille puoleen hintaan. Ilmoittautuminen klubimestareille 20.11 mennessä

12.12. (to) 19.00. Itsenäisyyspäivän juhla

10.12. (ma) 16.00. Biljardin kuukausikilpailu

13.12. (to) 19.00. Klubin pikkujoulu

12.12. (ma) 16.00. Biljardin kinkkukärrä

12.12. (ma) 17.00. Kuoron joulukonsertti Vanhassa Kirkossa

Lapsellisen helppo tapa selvittää nimet ja numerot.

Tarkista kotimaiset nimet, numerot ja osoitteet helposti
tekstiviestillä lähettämällä esim. 0505950550 tai
MATTI MEIKÄLÄINEN ESPOO numeroon 16123.

Hinta 0,80 €/haku. Palvelun tuottaa Eniro.
Lisäohjeet: elisa.net

